

**A Nemzeti Adó- és Vámhivatal
által kiadott**

3006/2021. útmutató

az engedélyezett gazdálkodó (AEO) státuszról

Az Európai Unió engedélyezett gazdálkodó (a továbbiakban: AEO) programjának célja a nemzetközi ellátási lánc biztonságának fenntartása, és növelése. Feltételezi és szükségessé teszi a vámhatóságok és a gazdálkodók közötti együttműködést.

A gazdálkodó programhoz csatlakozása önkéntes, vállalva az uniós vámjogszabályokban meghatározott AEO-kritériumok teljesítését.

Az útmutató tájékoztatást és magyarázatot ad az engedélyezett gazdálkodó státusz általános jellemzőiről, a kapcsolódó kedvezményekről és kritériumokról, a kérelmezés folyamatáról, az engedély nyomon követésének elméleti és gyakorlati tudnivalóiról.

Az útmutató nem helyettesíti a vonatkozó uniós és nemzeti jogszabályokban foglalt kötelező érvényű rendelkezéseket. Nem helyettesíti továbbá az Európai Bizottság Engedélyezett Gazdálkodók Iránymutatását sem, ami szintén magyarázó jellegű dokumentum, és nem jogilag kötelező aktus.

**I. Fejezet
Általános rendelkezések**

1. Értelmező rendelkezések

1. Az útmutató alkalmazásában:

- a) AEO: engedélyezett gazdálkodó. Az Uniós Vámkódex létrehozásáról szóló, 2013. október 9-i 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: Vámkódex) 38. cikkének (2) bekezdésében foglalt engedéllyel rendelkező, az Európai Unió vámterületén letelepedett gazdálkodó, aki megfelel a Vámkódex 39. cikkében felsorolt releváns kritériumoknak;
- b) AEO-eljárás: AEO-engedély kérelmezésével vagy felügyeletével, nyomon követésével kapcsolatos folyamat;
- c) AEO kritériumrendszere: az AEO-engedélyek kapcsán
 - ca) a Vámkódex 39. cikkében,
 - cb) az Uniós Vámkódex létrehozásáról szóló 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet egyes rendelkezéseinek végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 2015. november 24-i (EU) 2015/2447 bizottsági végrehajtási rendelet (a továbbiakban: VA) 24.-28. cikkeiben,
 - cc) az uniós vámjog végrehajtásáról szóló 2017. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Vámtörvény) 82.-83. §-aiban, és az
 - cd) uniós vámjog végrehajtásának részletes szabályairól szóló 11/2016. (IV. 29.) NGM rendelet (a továbbiakban: NGM Vhr.) 3. §-ában foglaltak;
- d) AEO-s igazgatóság: a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) AEO-eljárásokban és egyéb AEO-kritériumvizsgálatokban eljáró igazgatóságai;

- e) AEOC-engedély: a Vámkódex 38. cikk (2) bekezdés a) pontja szerinti „vámügyi egyszerűsítések” típusú engedély, birtokosa a vámjogszabályokban meghatározott bizonyos egyszerűsítéseket élvez (lásd II. Fejezet);
- f) AEOS-engedély: a Vámkódex 38. cikk (2) bekezdés b) pontja szerinti „biztonság és védelem” típusú engedély, birtokosa a biztonsággal és védelemmel kapcsolatos vámellenőrzésekre vonatkozó könnyítésekben részesül (lásd II. Fejezet), amikor az áruk belépnek az Európai Unió vámterületére, vagy elhagyják azt;
- g) AEOF-engedély: AEOC- és AEOS-engedélyek kombinációja a Vámkódex 38. cikk (3) bekezdése alapján;
- h) eAEO-STP: eAEO Specific Trader Portal. A VA 30. cikk (1) bekezdése értelmében az EU Ügyfél Portál (EU General Trader Portal – GTP) alatt működő, az Európai Bizottság által fejlesztett és üzemeltetett informatikai alkalmazás. Az ügyfél ezen keresztül tud kommunikálni a benyújtott AEO-engedélykérelmével vagy meglévő AEO-engedélyével kapcsolatban a NAV AEO-eljárásra használt informatikai alkalmazásával;
- i) Engedélyezett Gazdálkodók Iránymutatás: az Európai Bizottság TAXUD/B2/047/2011–Rev.6 számú, magyarázó jellegű, jogilag nem kötelező érvényű dokumentuma az AEO-státuszról. Tartalmazza az AEO-kérelmek mellékleteként kötelezően benyújtandó Önértékelési kérdőívet és kitöltési útmutatóját, valamint a hozzá tartozó egyéb segédanyagokat;
- j) EOS: Economic Operator System, Gazdálkodói Rendszer; a tagállamok vámhatóságai, így a NAV által is használt, az Európai Bizottság által fejlesztett és üzemeltetett informatikai alkalmazás. Ebben történik az AEO-kérelmek fogadása, az azzal kapcsolatos ügyek elektronikus intézése, az ügyféllel és más tagállamokkal való kommunikáció, az AEO-engedély kiadása és azzal kapcsolatos ügyek intézése is;
- k) Igazgatóság: a NAV megyei (fővárosi) adó- és vámigazgatósága, Kiemelt Adó- és Vámigazgatósága, Repülőtéri Igazgatósága;
- l) Kölcsönös elismerési megállapodás: vagy MRA, az Európai Unió és egyes harmadik országos kereskedelmi partnerei között létrejött megállapodás. Ennek alapján a biztonsági és védelmi sztetenderdeket tartalmazó AEO-, illetve egyéb megbízható gazdálkodói státusszal rendelkező gazdálkodók hozzájárulásuk alapján a megállapodásból eredő kedvezményekben, egyszerűsítésekben részesülnek;
- m) Nemzetközi ellátási lánc: kereskedelmi és ipari területeket képviselő gazdálkodók alkotta folyamat. Egy áru ezen keresztül jut el az előállításától egy másik vámterületre. Tagjai: gyártó, importőr, exportőr, vámügynök/vámjogi képviselő, szállítmányozó, fuvarozó, konszolidátor, raktárengedélyes és raktározási létesítmény üzemeltetője, egyéb gazdálkodó (például terminálüzemeltető, csomagoló, rakodási vállalkozó). Bővebb információt az Engedélyezett Gazdálkodók Iránymutatás 1.II.4. címe tartalmaz;
- n) Önértékelési kérdőív: a Bizottság (EU) 2015/2446 felhatalmazáson alapuló rendelete (2015. július 28.) a 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az Unió Vámkódex egyes rendelkezéseire vonatkozó részletes szabályok tekintetében történő kiegészítéséről (a továbbiakban: FJA) 26. cikk (1) bekezdése alapján az AEO-kérelmekhez kötelezően benyújtandó dokumentum. Az Engedélyezett Gazdálkodók Iránymutatás 1a. melléklete szerinti kérdőív a NAV AEO-honlapján MSExcel-formátumban is elérhető, kitöltése is ebben a formában javasolt.

2. Hasznos linkek gyűjteménye

2. Az AEO-státusz és -eljárás részletes megismeréséhez hasznos információkat találhat az alábbi linkeken:
- a) AEO eBook letölthető verzió:
https://ec.europa.eu/taxation_customs/eu-training/general-overview/download-portal-eu-customs-taxation-elearning-courses_en (a magyar nyelv választható);
 - b) AEO eBook online:
https://ec.europa.eu/assets/taxud/taxation_customs/elearning/ebooks/aeo_ebook_hu/in dex.html (magyar nyelven);
 - c) eAEO eLearning:
https://ec.europa.eu/taxation_customs/eu-training/general-overview/ucc-elearning-programme_en (UCC eLearning Programme-on belül a UCC-18 modul választható);
https://ec.europa.eu/taxation_customs/eu-training/general-overview/aeo-elearning-courses_en (a kívánt tartalom kiválasztandó);
 - d) eAEO-STP:
<https://customs.ec.europa.eu/gtp/>;
 - e) Engedélyezett Gazdálkodók Iránymutatás: TAXUD/B2/047/2011– Rev.6
https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/customs-security/authorised-economic-operator-aeo/aeo-legislation-management-instruments_en#guidelines (magyar nyelven);
 - f) Európai Bizottság AEO-honlapja:
https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/customs-security/authorised-economic-operator-aeo_en;
 - g) EU Customs Trader Portal:
https://ec.europa.eu/taxation_customs/eu-customs-trader-portal_en (csak angolul áll rendelkezésre);
 - h) MRA-információk az Európai Bizottság honlapján:
https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/customs-security/authorised-economic-operator-aeo/authorised-economic-operator-aeo/mutual-recognition-and-cooperation-other-government-authorities_en
 - i) NAV honlapja:
<https://dokk5-internet.pportalrke.secdmz.nav.gov.hu/> (Internet Explorer böngészővel nem érhető el);
 - j) NAV honlapjának AEO felülete:
<https://dokk5-internet.pportalrke.secdmz.nav.gov.hu/tartalmak/vam/vaminformaciok/aeo> (Internet Explorer böngészővel nem érhető el);
 - k) NAV igazgatóságok elérhetősége:
<https://dokk5-internet.pportalrke.secdmz.nav.gov.hu/igazgatóságok/igazgatóságok> (Internet Explorer böngészővel nem érhető el);
 - l) NAV_V04 nyomtatvány:
https://dokk5-internet.pportalrke.secdmz.nav.gov.hu/tartalmak/nyomtatvanyok/letoltesek/nyomtatvanykitolto_programok/nyomtatvanykitolto_programok_nav/NAV_V04 (Internet Explorer böngészővel nem érhető el).

3. A gazdálkodó és a hatóság közötti együttműködés

3. Az AEO-engedélyt kérelemre adják ki, megszerzése önkéntes elhatározáson alapul, nem kötelező. Kibocsátását követően tanúsítja az engedély birtokosának megbízhatóságát vámjogi szempontból, és jelzi a vámhatósággal való együttműködési szándékát. Kiemelten fontos, hogy már a kérelmezés pillanatától megvalósuljon ez az együttműködés annak érdekében, hogy az engedélyezési eljárás gördülékenyen, zökkenőmentesen bonyolódjék.
4. A NAV a gördülékeny engedélyezés érdekében lehetőséget biztosít arra, hogy a gazdálkodó kérésére már a kérelem benyújtása előtt konzultálni lehessen. Ezért javasolt, hogy a gazdálkodó a felkészülés során vegye fel a kapcsolatot a székhelye szerint illetékes AEO-s igazgatósággal.
5. Az AEO-engedély kibocsátására indult eljárásban a kapcsolat az AEO-s igazgatóság és a kérelmező gazdálkodó, illetve esetleges képviselője között akár napi szintű is lehet, attól függően, hogy a benyújtott kérelem és mellékletei mekkora pontossággal készültek el. Fel kell készülni arra, hogy a hivatalos, elektronikus úton bonyolított eljárásban a kijelölt kapcsolattartót az illetékes igazgatóság e-mailen, illetve telefonon is megkeresheti. Ez egyrészt gyorsítja az eljárást és egyértelműsíti a megfogalmazott kéréseket, közlendőket, másrészt az elektronikus rendszereken keresztül nem bonyolítható, de szükségszerű üzenetcsereket pótolja.
6. Az AEO-engedély kibocsátása után a szoros kapcsolat megmarad az engedélyes és az engedélyt kezelő igazgatóság között az AEO életében bekövetkezett változások közlése, és az AEO-s igazgatóság által folytatott folyamatos nyomon követés miatt. Az együttműködés ebben a szakaszban is kiemelten fontos azért, hogy az engedély fenntartása zavartalan legyen, és felmerülő kétség, nehézség esetén a nagyobb problémát, nem kívánt esetleges kárt meg lehessen előzni.
7. Az AEO-engedélyezésben, az engedély felügyeletében, a kezdeményezett vámeljáráásokban, az egyéb vámjogi engedélyezésében illetékes NAV igazgatóságok eltérhetnek egymástól. Ezért kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy a vámhatóság megbízható partnerének minősülő AEO valamennyi, NAV-nál folytatott eljárásában megvalósuljon az az együttműködési készség, ami az AEO-státusz kibocsátására irányuló eljárásban létrejött.

4. Az AEO-státusz általános jellemzői

8. Az eljárást elektronikusan, az eAEO-STP rendszerben indíthatja el a kérelmező gazdálkodó, alkalmazottja vagy vámjogi képviselője.
9. Az AEO-engedély iránti kérelmet a kérelmező nevére, EORI- és adószámára kitöltve kell benyújtani.
10. Az engedélyt szintén a kérelmező nevére, EORI- és adószámára adják ki, ami azt jelenti, hogy az nem adható ki külön egy-egy telephelyre, raktárra, irodára. Azokra külön nem is lehet kérelmezni, még akkor sem, ha nem egyetlen megyében vagy nem ugyanannak az igazgatóságnak az illetékességi területén, esetlegesen nem is egy tagállamban találhatók.
11. A kibocsátott érvényes AEO-engedélyt az Európai Unió valamennyi tagállama elismeri, ezt külön nem kell kérelmezni.
12. AEOS- és AEOF-engedély esetén, ha az engedélyes nyilatkozatban beleegyezik, az Európai Unió és harmadik országbeli kereskedelmi partnerei között megkötött úgynevezett kölcsönös elismerési megállapodás, röviden MRA alapján vámtevékenysége során ezekben a harmadik országokban is megilletik a megállapodásban rögzített előnyök.
13. A gazdálkodónak nem kell fizetnie a NAV felé az AEO-engedély iránti kérelem

benyújtása, az audit lefolytatása, az engedély kibocsátása és nyomon követése miatt.

- 14.** AEO-ügyekben a 485/2015. (XII.29.) Korm. rendelet a Nemzeti Adó- és Vámhivatal szerveinek hatásköréről és illetékességéről (a továbbiakban: NAV Korm. rendelet) illetékességi szabályai alapján meghatározott ún. AEO-s igazgatóságok járnak el. Illetékességüket a gazdálkodó székhelye határozza meg, de az eljárás során az ország egész területén végezhetnek eljárási cselekményt a kérelmező, majd az engedélyes helyszíneivel kapcsolatban.

Az illetékes igazgatóságok:

- a) Baranya Megyei Adó- és Vámigazgatóság, ha a gazdálkodó székhelye vagy lakóhelye Baranya megye, Somogy megye, Tolna megye területén van;
 - b) Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Adó- és Vámigazgatóság, ha a gazdálkodó székhelye vagy lakóhelye Borsod-Abaúj-Zemplén megye, Heves megye, Nógrád megye területén van;
 - c) Csongrád-Csanád Megyei Adó- és Vámigazgatóság, ha a gazdálkodó székhelye vagy lakóhelye Bács-Kiskun megye, Békés megye, Csongrád-Csanád megye területén van;
 - d) Észak-budapesti Adó- és Vámigazgatóság, ha a gazdálkodó nem kiemelt adózó, és székhelye vagy lakóhelye Budapest vagy Pest megye területén van;
 - e) Fejér Megyei Adó- és Vámigazgatóság, ha a gazdálkodó székhelye vagy lakóhelye Fejér megye, Komárom-Esztergom megye, Veszprém megye területén van;
 - f) Hajdú-Bihar Megyei Adó- és Vámigazgatóság, ha a gazdálkodó székhelye vagy lakóhelye Hajdú-Bihar megye, Jász-Nagykun-Szolnok Megye, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye területén van;
 - g) Győr-Moson-Sopron Megyei Adó- és Vámigazgatóság, ha a gazdálkodó székhelye vagy lakóhelye Győr-Moson-Sopron megye, Vas megye vagy Zala megye területén van;
 - h) Kiemelt Adó- és Vámigazgatóság, ha a gazdálkodó kiemelt adózó, és székhelye vagy lakóhelye Budapest vagy Pest megye területén van.
- 15.** A kérelem és engedély kapcsán minden esetben ugyanaz az AEO-s igazgatóság illetékes. Kivéve, ha a gazdálkodó székhelyváltás miatt átkerül más AEO-s igazgatóság illetékességi területére, továbbá budapesti vagy Pest megyei székhelyű vagy lakóhelyű személy esetében akkor is, ha kiemelt adózó státuszt kap, vagy az megszűnik.
- 16.** A NAV az AEO-kritériumoknak megfelelő gazdálkodó részére:
- a) AEOC-, vagy
 - b) AEOS-, vagy
 - c) AEOF-engedélyt bocsáthat ki.
- 17.** Az engedély típusokat a kritériumrendszer, illetve a státuszhoz társuló kedvezmények (egyszerűsítések és könnyítések) határolják el.
- 18.** AEOC- vagy AEOS-típusú engedélyt akkor adnak ki, ha
- a) ezt a típust kérte a gazdálkodó és teljesítette valamennyi kritériumot, vagy
 - b) AEOF-típust kért a gazdálkodó, de csak az AEOC- vagy az AEOS-feltételeit tudja teljesíteni, vagy a kérelmezés során módosítja a kérelmét, vagy
 - c) AEOF-engedélye volt a gazdálkodónak, de valamilyen kritériumot nem teljesít többé, ezért részleges visszavonást hajt végre a vámhatóság.
- 19.** Kombinált engedélyt akkor állítanak ki, ha egy gazdálkodó az AEOC- és az AEOS-típust is kéri, és megfelel valamennyi kritériumnak. Kérelmezése a következők szerint lehetséges:
- a) az AEO-státuszra irányuló első kérelemben az AEOF-típus megjelölésével, vagy
 - b) az eredetileg csak AEOC- vagy AEOS-engedély iránti kérelem elbírálásakor az AEOF-

- re való kiterjesztő módosítással, vagy
- c) AEOC- vagy AEOS-engedély megléte esetén új, AEOF-engedély iránti kérelem benyújtásával.
- 20.** Az AEO szempontból releváns valamennyi
- a) vámmal érintett tevékenységnek (legyen az a kérelmező által, az ő nevében, vagy részére a szerződő partnere által indítványozott), illetve
 - b) nem uniós áruval és hozzá tartozó dokumentációval érintett saját vagy bérelt helyiségnek
- meg kell felelnie a kérelmezett vagy már meglévő AEO-engedély típusához rendelt kritériumoknak.
- 21.** Az AEO-kritériumok meglétének teljesüléséért a kérelmező, illetve az engedély kiadása után az engedélyes a felelős akkor is, ha az adott AEO-szabályok alá tartozó tevékenységet nem ő látja el, hanem valamely szerződő partnere az ő nevében vagy az ő részére. Ez azt jelenti, hogy a szerződéseit úgy kell megkötnie, hogy az AEO szempontjából releváns tevékenységek és/vagy helyszínek megfeleljenek a jogszabályok által támasztott kritériumoknak. A szerződött partnereknél a kritériumok ellenőrizhetőségét a kérelmezőnek, illetve az engedély kiadása után az engedélyesnek kell biztosítania.
- 22.** A VA 29. cikke szerint a Vámkódex 39. cikk b) és e) pontjaiban foglalt kritériumok vizsgálatakor a vámhatóság minden olyan helyiség vagy terület helyszíni ellenőrzését lefolytatja, ami érintett a kérelmező vámügyekkel kapcsolatos tevékenységében. Nagyszámú helyiséggel, vagy területtel rendelkező gazdálkodónál a vámhatóság dönthet úgy, hogy ezeknek csak egy reprezentatív darabszámát vizsgálja le a helyszínen, ha a határozathozatalra előírt 120 napos határidő nem teszi lehetővé az összes terület helyszíni szemlélését. Erre akkor van lehetőség, ha a vámhatóság meggyőződött arról, hogy a kérelmező az összes helyiségénél és területénél ugyanazokat a biztonsági és védelmi sztenderdeket és előírásokat alkalmazza, ideértve a nyilvántartás-vezetést is. A reprezentatív kiválasztás a hatóság döntésén alapul.

II. Fejezet

Az AEO-engedélyhez társuló kedvezmények (könnyítések és egyszerűsítések) és előnyök

5. Általános jellemzők

- 23.** Az AEO-státusz az azt kérelmező gazdálkodóra érvényes. Ebből adódóan az AEO-engedélyhez társuló kedvezményeket csak az AEO-státusszal rendelkező gazdálkodó jogosult igénybe venni.
- 24.** A kedvezményeket meghatározhatja:
- a) uniós vámjogszabály,
 - b) nemzetközi megállapodás,
 - c) nemzeti jogszabály,
 - d) a státusból eredő ún. egyéb előnyök (közvetett/járulékos kedvezmények).

6. Uniós kedvezmény

- 25.** Egyes egyszerűsítést, illetve egyéb uniós vámügyi engedélyt kizárólag azért kérelmezhet a gazdálkodó, mert AEOC- vagy AEOF-engedély birtokos:
- a) a felmerült vámtartozásokra és egyéb terhekre fennálló összkezeség-nyújtási kötelezettség esetén, kérelem alapján, engedélyezett a csökkentett összegű összkezesesség (Vámkódex 95. cikk (3) bekezdés);

- b) központi vámkezelés, engedélyezési követelmény esetén (Vámkódex 179. cikk (2) bekezdés);
 - c) bejegyzés a nyilatkozattevő nyilvántartásába, az áruk vám elé állításának követelménye alóli mentességgel (Vámkódex 182. cikk (3) bekezdés);
 - d) önértékelés (Vámkódex 185. cikk és FJA 151. cikk).
- 26.** Egyes egyszerűsítésekhez és egyéb uniós vámügyi engedélyekhez egzakt, az AEO-engedélyesnél igazolt, így bizonyított AEOC- vagy AEOF-engedély kritériumot kell teljesíteni:
- a) a letelepedés szerinti tagállamtól eltérő tagállamban szolgáltatásokat nyújtó vámjogi képviselő (Vámkódex 18. cikk (3) bekezdés);
 - b) az áruk vámértékére vonatkozó egyszerűsítés engedélyezése (FJA 71. cikk);
 - c) összekeszesség nyújtása (Vámkódex 95. cikk (1) bekezdés b) és c) pont);
 - d) az átmeneti tilalom hatálya alatt álló összekeszesség alkalmazását lehetővé tevő engedély (Vámkódex 96. cikk (2) bekezdés);
 - e) az illetékes vámhivataltól eltérő hely jóváhagyása (áruk vám elé állítása, FJA 115. cikk);
 - f) menetrend szerinti tengeri áru fuvarozó járat engedélyezése (FJA 120. cikk);
 - g) engedélyes kibocsátó (vámjogi státusz igazolása, FJA 128. cikk);
 - h) engedélyes banánmérlegelő (FJA 155. cikk);
 - i) egyszerűsített vám-árnyilatkozat engedélyezése (FJA 145. cikk);
 - j) a nyilatkozattevő nyilvántartásába való bejegyzés engedélyezése (FJA 150. cikk);
 - k) engedélyezett címzett (TIR, FJA 187. cikk);
 - l) árutovábbításra vonatkozó egyszerűsítések engedélyezése (FJA 191. cikk).
- 27.** Egyes egyszerűsítéseknek és egyéb uniós vámügyi engedélyeknek az AEOC- vagy AEOF-engedélyhez kapcsolódó kritériummal egyenértékű saját kritériuma van, ami az AEO-engedélyesnél igazolt, így bizonyított:
- a) átmeneti megőrzési létesítmény üzemeltetésére vonatkozó engedély (Vámkódex 148. cikk (2) bekezdés b) pont és (4) bekezdés 3. albekezdés);
 - b) különleges eljárások engedélyezése (Vámkódex 211. cikk (3) bekezdés b) pont, 214. cikk (2) bekezdés és 223. cikk (2) bekezdés 2. albekezdés).
- 28.** AEOS- vagy AEOF-engedély birtokosát a Vámkódex 127. cikke (3) bekezdésének első albekezdése szerinti első beléptetési vámhivatal értesíti, ha a szállítmányt kiválasztották fizikai ellenőrzésre (FJA 24. cikk (2) bekezdés), ha az AEO
- a) belépési gyűjtő vám-árnyilatkozatot vagy
 - b) a Vámkódex 130. cikke szerinti esetben vám-árnyilatkozatot, vagy
 - c) átmeneti megőrzési árnyilatkozatot, vagy
 - d) a Vámkódex 127. cikke (8) bekezdésének megfelelően értesítést
- nyújtott be, és számítógépes rendszerében hozzáférést engedett a belépési gyűjtő árnyilatkozathoz kapcsolódó adatokhoz.
- 29.** AEOS- vagy AEOF- engedély kérelmezésekor a VA 28. cikk (1) bekezdése szerinti biztonsági kritériumot teljesítettnek kell tekinteni a kérelmező azon helyszínei és műveletei esetében, amikre meghatalmazott ügynök vagy ismert szállító státusszal rendelkezik és megfelel a 2015/1998 EU bizottsági rendeletben előírt követelményeknek (amennyiben azok azonosak a Vámkódex 38. cikk e) pontjában megfogalmazottakkal).
- 30.** AEOC-, AEOS-, így AEOF-típusú engedély birtokosát egyaránt megilleti:
- a) a kevesebb fizikai és okmányalapú ellenőrzés (FJA 24. cikk (1) bekezdés);
 - b) előzetes értesítés, vagyis az átmeneti megőrzési árnyilatkozatot vagy vám-árnyilatkozatot benyújtó AEO-t az okmányok átvételére jogosult vámszerv köteles értesíteni, ha a szállítmányát vámenellenőrzésre választották ki (FJA 24. cikk (3) bekezdés);

- c) az ellenőrzésre kiválasztott szállítmányok kezelésének elsőbbsége (FJA 24. cikk (4) bekezdés);
- d) ellenőrzés helyének megválasztása az AEO által az érintett vámszerv engedélyével (FJA 24. cikk (4) bekezdés).

7. Nemzetközi kedvezmény

- 31.** Az Európai Unió AEO-státuszok kölcsönös elismerésére irányuló megállapodásokat köt jelentős harmadik országos kereskedelmi partnereivel. A megállapodások alapján kedvezmények illetik meg a biztonság és védelem szegmenst tartalmazó AEO-engedély birtokosát a szerződő fél országába irányuló vámeljárásaiban. Ezek általánosságban a következők:
- a) a biztonsági kockázat alacsonyabbnak minősül, mint az egyéb uniós gazdálkodók esetében,
 - b) kedvezőbb elbánás,
 - c) kevesebb ellenőrzés érinti a szállítmányokat.
- 32.** A kedvezmény igénybevételéhez szükséges, hogy a kérelmező, vagy az AEO-engedélyes hozzájárulását adja ahhoz, hogy az azonosításához szükséges adatokat a harmadik fél partnerország vámhatóságának átadják. Ezt az AEO-kérelem erre szolgáló rovatának kitöltésével tudja megtenni. A hozzájárulás:
- a) az eljárás bármely szakaszában megadható,
 - b) bármikor visszavonható,
 - c) valamennyi kölcsönös elismerési megállapodásra egyaránt érvényes, ami azt jelenti, hogy nem kell és nem is lehet partnerországot megjelölni a hozzájárulás megadásakor.
- 33.** Bővebb információkat az „Engedélyezett Gazdálkodók Iránymutatás 1. RÉSZ V. szakasz – Kölcsönös elismerés” címe, és kiemelten a „6. RÉSZ – Kölcsönös elismerés” címe tartalmaz.
- 34.** Az Európai Bizottság honlapján a megállapodásokkal kapcsolatban az alábbi linken érhető el bővebb információ, beleértve a megállapodással érintett országok bővülő listáját is: https://ec.europa.eu/taxation_customs/mutual-recognition-and-cooperation-other-government-authorities_en

8. Nemzeti kedvezmény

- 35.** Az AEOC- és AEOF-engedély birtokosa
- a) vámigazgatási eljárásban mentes az általános forgalmi adó, a nem üzemanyag célú földgáz, a villamos energia és a szén jövedéki adójának biztosítása alól a Vámtörvény 146. § (5) és (8) bekezdése alapján;
 - b) jogosult írásbeli megállapodást kötni a NAV-val, ami alapján a Vámtörvény 31/A. §-a szerint az önellenőrzés elősegítése érdekében a vámhatóság az áru átengedése után vám-árnyilatkozattal vagy újrakiviteli árnyilatkozattal kapcsolatos egyes kockázatra vonatkozó információt átadhat a részére. Az átadott információ arra a vám-árnyilatkozatra vagy újrakiviteli árnyilatkozatra irányulhat, ami esetében az AEO-birtokos saját nevében és saját érdekében járt el. Ezzel kapcsolatban bővebb tájékoztató Gyakran ismételt kérdések formájában és a megállapodás formanyomtatványa a [NAV honlapjának AEO felületén](#) ismerhető meg.
 - c) az általános forgalmi adót, mint adófizetésre kötelezett személy önadózással állapíthatja meg, ha azt kérelmére a vámhatóság engedélyezi az az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.) 156. § (2) bekezdés c) pontja alapján;

- d) az Áfa tv. 4. számú melléklet 43. e) pontja szerint a vámhatóság engedélye alapján beraktározóként, illetve kiraktározóként a 4. számú melléklet 18. pont /b) alpontja szerinti esetben okirat-bemutatói kötelezettségének legkésőbb a termék adójogi helyzete rendezésének igazolására megállapított határidőn (4. számú melléklet 38. pontja) belül, pótlólag is eleget tehet. A beraktározási okmánynak a beraktározás jogcíméül szolgáló ügylet teljesülését tanúsító okirat sorszáma helyett az ügylet beazonosítását szolgáló adatokat kell tartalmaznia. A pótlásra rendelkezésre álló határidőt az egyszerűsített adóraktározási eljárás engedélyében rögzíteni kell.
- 36.** AEOC-, AEO-, vagy AEOF-engedély birtokosa, ha közúti fuvarozással járó tevékenységet kíván folytatni, az Elektronikus Közúti Áruforgalom Ellenőrző Rendszer működéséről szóló 13/2020. (XII.23.) PM rendeletben foglaltak szerinti egyszerűsített bejelentést alkalmazhat a rendelet 16. §-a alapján.

9. Egyéb előnyök

- 37.** Ezeket az előnyöket nem jogszabályokban vagy megállapodásokban mondják ki, hanem az azokban nevesített kedvezményekből fakadnak, járulékos haszonként. Ezek a következők:
- a) biztonságos és megbízható kereskedelmi partnerként való elismerés;
 - b) jobb kapcsolat a vámhatóságokkal és egyéb kormányzati hatóságokkal;
 - c) kevesebb késedelmes szállítmány, jobb tervezés, jobb ügyfélszolgálat, nagyobb ügyfél-lojalitás;
 - d) jobb készletgazdálkodás, nagyobb munkavállalói elkötelezettség;
 - e) a biztonsággal és védelemmel kapcsolatos incidensek csökkenése (kevesebb lopás és vesztesség);
 - f) alacsonyabb költségek a szállítók ellenőrzésénél és nagyobb mértékű együttműködés;
 - g) nagyobb fokú biztonság és jobb kommunikáció az ellátási láncban részt vevő partnerek között.
- 38.** Az Európai Bizottság adatbázist működtet az érvényes uniós AEO-engedéllyel rendelkező gazdálkodókról. Ezzel segíteni kíván a kereskedőknek abban, hogy vámszempontról megbízható üzleti partnert tudjanak választani.
A lista összeállítása automatikus, és azok az AEO-k szerepelnek rajta, akik az AEO-kérelem benyújtásakor, vagy azt követően bármikor, akár az engedély kiadása után hozzájárultak ahhoz, hogy felkerüljenek rá. Az AEO-engedély birtokosainak listáján – keresésre – megjelenő információk:
- a) az engedélyes neve,
 - b) az engedélyt kibocsátó ország,
 - c) az engedély típusa.
- 39.** Az AEO-engedélyesek adatbázisa az alábbi linken érhető el:
https://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/eos/aeo_consultation.jsp?Lang=en

III. Fejezet

Az AEO-engedély iránti kérelem befogadási feltételei

- 40.** Az AEO-engedély kibocsátásának számos specifikus kritériuma van. Elsődlegesen azt kell eldönteni, hogy a gazdálkodó megfelel-e az engedély iránti kérelem befogadásához

szükséges előírásoknak. Előfordulhat ugyanis az az eset, amikor a specifikus feltételeket a vállalkozás a gazdálkodói típusának megfelelően teljesíteni tudná, mégsem jogosult arra, hogy befogadják a kérelmét. Ez az úgynevezett befogadási feltétel-hiányos állapot, amely beállhat az engedély kiadás után is egyes speciális esetekben.

41. Egy AEO-engedély iránti kérelem a következő feltételek együttes megléte esetén fogadható be:

a) A Vámkódex 38. cikke szerint a kérelmező gazdálkodó. Vagyis természetes személy, jogi személy, vagy olyan személyegyesülés, amely jogi személyiséggel nem rendelkezik, de ügyleti képességét az uniós vagy a nemzeti jog elismeri (például külföldi vállalkozás magyarországi fióktelepe), és aki üzleti tevékenysége keretében vámjogszabályok hatálya alá tartozó tevékenységekben vesz részt. A gazdálkodó bevételszerzés, nyereség céljából végzi a tevékenységét, vagyis az üzletszerűség kimutatható. Nem minősül üzletszerű vámtevékenységnek az az eset, ha a gazdálkodó saját irodája berendezését vagy saját gépjárműve beszerzését külföldről végezte, vámárnyilatkozat benyújtásával, de más, vámmal kapcsolatos tevékenysége nem volt. A vámtevékenység történhet a gazdálkodó saját nevében és érdekében, illetve számlájára, de képviselő ellátásával is. Ez utóbbi esetben szerződés, megbízás kell, hogy rendelkezésre álljon;

b) Az FJA 11. cikke szerint a kérelmezőt a vámhatóság nyilvántartásba vette, vagyis EORI-számmal rendelkezik, és az Unió vámterületén letelepedett;

c) Megfelelő joghatóság, vagyis a Vámkódex 22. cikk (1) bekezdése szerint a kérelmező vámügyi tevékenységekkel kapcsolatos főkönyveit Magyarországon vezetik, vagy itt hozzáférhetők, és az AEO-engedély hatálya alá eső tevékenységeknek legalább egy részét itt fogják végezni.

Ha ez alapján nem állapítható meg a tagállami illetékesség, akkor az FJA 12. cikke szerint azt kell figyelembe venni, hogy Magyarország illetékességi területén megtalálhatók vagy hozzáférhetők-e a kérelmező azon nyilvántartásai és okmányai, vámügyi tevékenységekkel kapcsolatos főkönyvei, amik alapján a vámhatóság meg tudja hozni a döntését.

Ha ez sem állapítható meg, akkor az FJA 27. cikkében foglaltak az irányadók, vagyis akkor lehet Magyarországon benyújtani a kérelmet, ha a kérelmező állandó üzleti telephellyel itt rendelkezik, és – a kérelemben megjelölt módon – az unión belüli általános logisztikai irányítási tevékenységére vonatkozó információkat itt tartja, vagy azokhoz itt lehet hozzáférni;

d) Megfelelő hatáskör és illetékesség, vagyis a kérelmet a NAV-hoz, és a NAV Korm. rendelet illetékességi szabályai szerinti AEO-s igazgatóságához nyújtották be.

Ha az igazgatóság a hozzá beküldött AEO-kérelem esetében megállapítja a NAV-on belüli illetékességének a hiányát, a befogadás további feltételeinek vizsgálata nélkül a kérelmet az eljárni illetékes igazgatóságához átteszi. Erről a kérelmező elektronikus üzenetet kap az eAEO-STP-n keresztül;

e) Az FJA 11. cikke szerint a kérelem benyújtását megelőző három évben a kérelmező AEO-engedélyét nem semmisítették meg vagy vonták vissza azért, mert nem teljesítette a határozatból eredő kötelezettségét;

f) Az FJA 26. cikk (1) bekezdése szerint a kérelmező csatolta a kitöltött Önértékelési kérdőívet a kérelméhez;

g) A kérelmezőnek egy vagy több szerepet be kell töltenie a nemzetközi ellátási láncban.

42. A kérelem befogadási feltételeinek az AEO-engedély kiadása után is fenn kell állniuk.

IV. Fejezet Az AEO-engedély kritériumai

10. Általános jellemzők

43. A kritériumokat a Vámkódex 39. cikke és a VA 24-28. cikkei határozzák meg.
44. A kért engedélyhez rendelt valamennyi kritérium teljesítendő, ezt a gazdálkodó mérete, ellátási láncban vállalt szerepe, tevékenységének típusa nem befolyásolja, ugyanakkor ezek a tényezők a teljesítés módjában és formájában szerepet játszhatnak.
45. A kritériumokat nem csak az engedély kibocsátására irányuló eljárás alatt kell teljesíteni, hanem az engedély kiadását követően folyamatosan.
46. Az AEO-kérelem mellékleteként benyújtandó kitöltött Önértékelési kérdőív kérdései segítenek feltérképezni azt, hogy a kérelmező milyen módon tudja, illetve kívánja a kritériumokat teljesíteni.
47. Az Önértékelési kérdőív egyes kérdéseinek kitöltése az ellátási láncban betöltött szereptől függ. Fontos tudni, hogy egyes kérdések kitöltése nem minden gazdálkodónak és nem mindegyik engedélytípus esetén kötelező. Arra, hogy kinek melyik kérdésekre kell választ adnia, az Engedélyezett Gazdálkodók Iránymutatás 1b. melléklet/2. melléklete, a „Táblázat a nemzetközi ellátási lánc egyes szereplői részére meghatározott kritériumokról” című összeállítás ad útmutatót.
48. Az Engedélyezett Gazdálkodók Iránymutatás 2. mellékletében található „Fenyegetések, kockázatok és lehetséges megoldások” című dokumentum segítséget nyújt abban, hogy az egyes kritériumoknál milyen kockázatok merülhetnek fel, és azok megszüntetése, minimalizálása hogyan történhet meg.

11. Megfelelés

49. A kritérium:
 - a) Vámkódex 39. cikk a) pontja szerint: vámjogszabályok és adószabályok súlyos vagy ismételt megsértésének hiánya, ideértve azt is, hogy a kérelmező gazdasági tevékenységeihez kapcsolódóan súlyos bűncselekmény nincs nyilvántartva;
 - b) VA 24. cikke szerinti Megfelelés: közigazgatási vagy igazságügyi hatóság nem hozott olyan határozatot, ami megállapítja, hogy az előző három évben az érintett személyek valamelyike a gazdasági tevékenységéhez kapcsolódóan súlyosan vagy ismételten megsértette a vámjogszabályokat vagy adószabályokat, valamint saját vagy a kérelmező gazdasági tevékenységéhez kapcsolódóan súlyos bűncselekmény elkövetésére vonatkozó adat nem szerepel esetükben a bűnügyi nyilvántartásban.
50. Érintett engedély: valamennyi típus.
51. Érintett személy:
 - a) kérelmező,
 - b) kérelmező vámügyeiért felelős alkalmazott(ak),
 - c) kérelmezőért felelős vagy vezetése felett ellenőrzést gyakorló személy(ek), vagyis a vezető tisztségviselők, kivéve a felügyelőbizottsági tagokat, lásd a Vámtörvény 23. § (4) bekezdés a) pontját és a VA 24. cikkével összefüggésben az Európai Bíróság [C-496/17](#) számú ítéletét.
52. Nemzeti jogszabályi rendelkezések:
 - a) Vámtörvény 2. § 1. pont: adószabályok definíciója;
 - b) Vámtörvény: 23. § (4) bekezdés: gazdasági tevékenységgel összefüggő súlyos

bűncselekmény definíciója);

- c) Vám törvény 28. § (1) bekezdés c) és d) pont: vámhatóság adatigénylési jogosultsága a büntetettek nyilvántartásából és a büntetőeljárás alatt állók nyilvántartásából); Az adatigénylést a nyilvántartásokból az AEO-s igazgatóság végzi. Célja annak megismerése, hogy a vizsgálat alá vont személyek elkövettek-e a kérelmező gazdasági tevékenységéhez kapcsolódó súlyos bűncselekményt, illetve azzal kapcsolatban folyamatban lévő büntetőeljárás alanyai-e.
- d) Vám törvény 82. § a vámjogszabályok és adószabályok csekély, súlyos vagy ismételt megsértésének definiálása.
A VA 24. cikkében foglalt személyeknél vizsgálják többek között a megelőző három évben kiszabott adóbírság, mulasztási bírság és vámigazgatási bírság körülményeit is. A Vám törvény 82. §-ában foglaltak és az ott meghatározott küszöbértékek alapján dönt az igazgatóság, hogy az esetleges szabálysértés súlyosnak, ismételtnek vagy csekélynek minősül-e.
- e) A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk) 3:21§-3:25§: az ügyvezetésről és a vezető tisztségviselőről szóló rendelkezések alkalmazása, annak érdekében, hogy a kérelmezőért felelős vagy vezetése felett ellenőrzést gyakorló személyek köre azonosítható legyen.
- f) Ptk 3:3. § (3) bekezdés: ha jogszabály nem jogi személy szervezeteket polgári jogi jogalanyisággal ruház fel, akkor a jogi személyek általános szabályait e jogalanyokra is megfelelően alkalmazni kell. Ez a követendő a külföldi székhelyű vállalkozások magyarországi fióktelepeiről és kereskedelmi képviselőiről szóló 1997. évi CXXXII. törvény hatálya alá tartozó fióktelepre is, aki a nemzeti rendelkezések értelmében jogosult AEO-engedélyt kérelmezni saját jogon. Emlékeztetőül: a Vámkódex 5. cikk 4. pontja szerint személy a természetes személy, jogi személy, valamint olyan személyegyesülés, amely jogi személyiséggel nem rendelkezik, de ügyleti képességét az uniós vagy a nemzeti jog elismeri.
- 53.** Segédlet: Engedélyezett Gazdálkodók Iránymutatás 2. RÉSZ I. szakasz, különösen a „2.I.2. Csekély jelentőségű jogsértések, 2.I.3. Ismételt jogsértés és 2.I.4. Súlyos jogsértések” címek, amiket figyelembe kell venni az AEO-kérelmezés során.
- 54.** Önértékelési kérdőívben kitöltendő kérdések: 2. kérdéskör, Megfelelési előzmények. Valamennyi alkérdést ki kell tölteni mindegyik engedélytípus esetén, valamennyi ellátási lánc szereplőnek.
- 55.** A kérelmező vámügyeiért, illetve a kérelmezőért felelős vagy vezetése felett ellenőrzést gyakorló személy a gazdálkodó méretétől, szervezeti felépítésétől függően lehet egy vagy több személy.
- Az érintett személyekről a kérelmező által megadott adatokból (kérelem megfelelő rovata, Önértékelési kérdőív releváns kérdése és melléklete, például szervezeti ábra, munkaszerződés, munkaköri leírás stb.), valamint a rendelkezésre álló nyilvántartásokból, cégből tájékozódik az eljáró igazgatóság. Az eljárásban valamennyi személy esetében lefolytatja a szükséges vizsgálatot, amihez jellemzően:
- a) természetes személynél személyes adatok (név, születés helye és ideje, anyja neve),
b) egyéb személynél cégből (név, adószám, EORI-szám, székhely címe) szükségesek.
- 56.** A vizsgálat akkor is megtörténik, ha az érintett személy nem magyar állampolgár. Ez jellemzően a kérelmezőért felelős vagy annak vezetése felett ellenőrzést gyakorló személynél fordulhat elő:
- a) más tagállami állampolgársággal és lakóhellyel rendelkező természetes személy, és más tagállamban bejegyzett székhelyű anyavállalat esetében az igazgatóság egyeztetési eljárást kezdeményez az érintett tagállam vámhatósága felé. Az egyeztetési eljárásra kapott választ a vizsgálat alá vont személyről úgy kell tekinteni, mint ha a vizsgálatot

- a magyar AEO-s igazgatóság folytatta volna le;
- b) harmadik országban letelepedett vagy ott tartózkodási hellyel bíró személynél az igazgatóság a rendelkezésére álló információk, nyilvántartások alapján értékeli a kritérium teljesítését.

12. A kereskedelmi és szállítási nyilvántartások vezetésének kielégítő színvonalú rendszere

57. A kritérium:

- a) Vámkódex 39. cikk b) pontja szerint: annak bizonyítása a kérelmező részéről, hogy műveleteit és az áruforgalmat szigorúan ellenőrzi a kereskedelmi és adott esetben szállítási nyilvántartások vezetésének rendszerén keresztül, és ez lehetővé teszi a megfelelő vámellenőrzést;
- b) VA 25. cikk: a kereskedelmi és szállítási nyilvántartások vezetésének kielégítő színvonalú rendszere.

58. Érintett engedély: valamennyi típus.

59. Érintett személy: kérelmező.

60. Segédlet:

- a) Engedélyezett Gazdálkodók Iránymutatás 2. RÉSZ II. szakasz;
- b) Az útmutató 1. melléklete A vállalkozás belső ellenőrzésének vizsgálati szempontrendszeréről a VA 25. cikk (1) bekezdés f) és i) pontjához.

61. Önértékelési kérdőívből kitöltendő kérdések: 3. kérdéskör, Számviteli és logisztikai rendszer.

A 3.2.2 alkérdést csak AEOC- és AEOF-engedélynél kell megválaszolni az ellátási lánc valamennyi szereplőjének. A 3.4.1 és 3.4.2 alkérdést a szállítómányozó, a vámügynök és a fuvarozó ellátási lánc szereplőjének nem szükséges kitöltenie.

62. A kérelmezőnek azt kell bizonyítania, hogy a műveleteit és az általa bonyolított áruforgalmat is az ellenőrzése alatt tartja. A kritérium megfelelő működést és működtetést feltételez, ami magába foglalja a kérelmező:

- a) számviteli nyilvántartását;
- b) kereskedelmi és szállítási nyilvántartását;
- c) logisztikai rendszerét;
- d) igazgatási szervezetét, benne a belső ellenőrzését;
- e) kereskedelempolitikai intézkedésekkel és mezőgazdasági termékekkel folytatott kereskedelmének engedélyeit;
- f) a nyilvántartásainak és információinak archiválását, információvesztés elleni védelmi metodikáját;
- g) az alkalmazottak AEO-megfeleléssel kapcsolatos tudatosságának fejlesztését;
- h) informatikai rendszerének teljes védelmét és dokumentációjának megővését;
- i) tilalmakkal és korlátozásokkal kapcsolatos behozatali és kiviteli engedélyeinek kezelését, a kapcsolódó áruk megkülönböztetését.

63. Ennek a kritériumnak a vizsgálatkor feltérképezik a tevékenységet, benne a vámtevékenységet. Ez az Önértékelési kérdőívre adott válaszok és a vámhatóság rendelkezésére álló nyilvántartásaiból származó adatok elemzésével történik. Mindezt kiegészíti a kérelmező helyszínein tett igazgatósági látogatás, ahol összevetik a kérdőívben adott válaszokat és a tényleges eljárásokat, gyakorlatokat, valamint meghallgatják a kérelmező érintett alkalmazottait.

64. Kiemelt jelentőséggel bír a VA 25. cikk f) és i) pontjaihoz kapcsolódóan a megfelelő belső

ellenőrzés működtetése. Ennek le kell fednie a teljes igazgatási szervezetet úgy, hogy az alkalmas legyen az áruforgalom kezelésére, és a kérelmező rendelkezzen hatékony belső ellenőrzési rendszerrel. Ennek természetesen igazodnia kell a vállalkozás méretéhez és abból adódó specialitásaihoz.

- 65.** A belső ellenőrzés nem csak a vámügyi műveletekre van hatással, hanem az egész működésre. Fő szempontjai, melyek kifejtve az 1. mellékletben található, a következők:
- a) belső szabályzatok megléte;
 - b) munka- és felelősségi körök elkülönítése;
 - c) vezetői revízió;
 - d) a vállalkozás méretéhez való igazodás;
 - e) belső ellenőri pozíció;
 - f) belső ellenőrzési terv felállítása és annak végrehajtása;
 - g) vállalkozáson belüli oktatás – AEO-tudatosság.
- 66.** Fontos szempont a VA 25. cikk h) és j) pontjainak való megfelelés vizsgálata. Ezek a pontok a gazdálkodó nyilvántartásainak és információinak archiválásához és az információvesztés elleni védelemhez, valamint az informatikai hálózatának jogosulatlan behatolással szembeni védelméhez és dokumentációjának megóvásához szükséges kritériumokról rendelkeznek.
- A gazdálkodók méretükből és tevékenységükből adódóan eltérő módon tudják teljesíteni a kritériumot, azonban rendelkezniük kell információtechnológiai stratégiával, vírusvédelmi rendszerrel és vészhelyzetkezelési metodikával, amiről bővebb tudnivalókat a 2. melléklet tartalmaz.

13. Fizetőképesség

- 67.** A kritérium:
- a) Vámkódex 39. cikk c) pontja szerint: fizetőképesség, amely akkor tekinthető igazoltnak, ha a kérelmező olyan jó pénzügyi helyzetben van, amely lehetővé teszi számára kötelezettségei teljesítését az érintett üzleti tevékenységtípus jellemzőinek kellő figyelembevételével;
 - b) VA 26. cikk: Fizetőképesség.
- 68.** Érintett engedély: valamennyi típus.
- 69.** Érintett személy: kérelmező.
- 70.** Segédlet: Engedélyezett Gazdálkodók Iránymutatás 2. RÉSZ III. szakasz.
- 71.** Önértékelési kérdőívből kitöltendő kérdések: 4. kérdéskör, Fizetőképesség.
Valamennyi alkérdést ki kell tölteni mindegyik engedélytípus esetén, az ellátási lánc valamennyi szereplőjének.
- 72.** A jó pénzügyi helyzet, amit az engedély kiadása után is folyamatosan fenn kell tartani, akkor tekinthető meglévőnek, ha a gazdálkodó
- a) ellen nem folyik csődeljárás;
 - b) az elmúlt három évben eleget tett a vámtevékenységgel kapcsolatosan fizetendő vám, és minden egyéb adó és díj megfizetésére vonatkozó kötelezettségének;
 - c) a kérelem benyújtását megelőző három évre vonatkozóan a rendelkezésre álló adatok és információk alapján igazolja, hogy a pénzügyi forrásai elegendők ahhoz, hogy teljesítse a tevékenysége kapcsán keletkezett kötelezettségeit, illetve eleget tegyen vállalásainak, és nem rendelkezik negatív nettó összegekkel, csak, ha azok finanszírozhatók.
- 73.** A fizetőképesség állapotának vizsgálatához szükséges információk forrásai jellemzően a

gazdálkodó által benyújtott nyilatkozatok, dokumentumok, illetve a <http://e-beszamolo.im.gov.hu> oldalra feltöltött beszámolóit. A beszámolókból eredő támpont lehet a mérleg szerinti eredmény, az árbevétel-arányos üzemi eredmény, pénzhányad, kötelezettség arány, adóssállomány fedezettsége, likviditási ráta és gyorsráta. Áttekintik továbbá a könyvvizsgálói elemzést és az üzleti jelentést is.

74. Az igazgatóság ezen túl elemez minden egyéb, adatbázisaiban fellelhető adatot, ami képet ad az esetleges vám- és adó tartozásról, megbízható adózó minősítésről stb.
75. Az igazgatóság vizsgálja a kérelmezővel szemben esetlegesen benyújtott azonnali beszedési megbízásokat, behajthatatlanság miatt leírt vevői követeléseket, vevői fizetési késedelmeket.
76. Fontos szempont annak megítélése, hogy a gazdálkodó a jövőben képes lesz-e a fennálló feltételek mellett fizetőképességének fenntartására.

14. Gyakorlati jellegű szakértelem, vagy szakmai képesítés

77. A kritérium:

- a) Vámkódex 39. cikk d) pontja szerint: a végzett tevékenységhez közvetlenül kapcsolódó gyakorlati jellegű szakértelem, vagy szakmai képesítések;
- b) VA 27. cikk: Gyakorlati jellegű szakértelem vagy szakmai képesítések.

78. Érintett engedély: AEOC- és AEOF-típus.

79. Érintett személy: a kérelmező vagy a kérelmező vámügyeiért felelős személy.

80. Nemzeti jogszabályi rendelkezések:

- a) Vámtörvény:
 - aa) 83. § (1) bekezdés gyakorlati jellegű szakértelem teljesülésének időintervalluma a kérelem benyújtását megelőző 3 év;
 - ab) 83. § (2) bekezdés gyakorlati jellegű szakértelem igazolásának szempontjait a 40/2016. (XI. 17.) NGM rendelet a vámjogi szakértői hatósági képzésről és hatósági vizsgáról (a továbbiakban: NGM képzési rendelet) határozza meg;
 - ac) 83. § (3) bekezdés képzés alatt a vámjogi szakértői hatósági képzést és hatósági vizsgát kell érteni, amit tanúsítvány igazol; minderről az NGM képzési rendelet határoz;
 - ad) 83. § (3a) bekezdés szerint a VA 27. cikk (2) bekezdése kapcsán a Vámkódex 39. cikk d) pont szerinti kritériumot a vámhatóság nem tekinti teljesítettnek, ha a szerződött személy a kritériumok teljesítése érdekében további szerződéses viszonyt létesít egy harmadik személlyel, lásd 82. pont.
 - ae) 83. § (4)-(5)-(6) bekezdésben található hatósági képzést lebonyolító szervezet és vizsgabiztosokat nyilvántartó szerv, képző szervek nyilvántartása, valamint a 83. § (7)-(8)-(9) bekezdés vizsgabiztosok nyilvántartása.
A kapcsolódó információk a Pénzügyminisztérium weboldalán érhetők el a „Vámjogi szakértői hatósági képzés” cím alatt, itt: <https://penzugyiszakkepzes.kormany.hu/vjsz-hatosagi-kepzes>
- b) NGM Vhr.: 3. § Az engedélyezett gazdálkodó engedélyhez előírt gyakorlati jellegű szakértelem igazolásának szempontjai:
 - ba) a kérelmező által saját érdekében, vagy képviselőként végzett vámalakiságok vagy vámügyi tevékenységek vitele;
 - bb) vámjogszabályon alapuló engedély legalább 3 évig tartó megléte, amellyel a konkrét vámtevékenységet végzi;

- bc) exportőr vagy importőr érdekében végzett nemzetközi áruszállítás szervezése, fuvarozóként való lebonyolítása;
 - bd) 3 évnél fiatalabb cégnél a jogelőd gazdálkodó vámügyi tevékenységének figyelembe vétele lehetséges, ha a konkrét vámügyi tevékenységek változatlanul fennállnak;
 - be) a gyakorlati jellegű szakértelem meglétét a kérelmező vámügyi tevékenységének vitelére alkalmazott személy(ek) is teljesítheti(k) a kérelmező szervezetében a vámtevékenységek végzéséhez kapcsolódó munkakör betöltésével. Három évnél rövidebb ideje betöltött munkakörnél a munkaviszonyban álló alkalmazott a feltétel teljesítését más cégnél korábban betöltött munkakörrel is igazolhatja, munkaszerződéssel vagy munkáltatói igazolással. Kis- és középvállalkozásoknál a foglalkoztatotti viszony vagy egyéni vállalkozás léte és a kérelmező nyilatkozata is igazolhatja a szakértelem meglétét;
 - bf) a kérelmező vámügyi tevékenységének viteléért felelős, állandó megbízás alapján tevékenykedő személyeknél a szakmai gyakorlat igazolásául a megbízási szerződés szolgál. A három évnél rövidebb ideje fennálló megbízási viszonynál a megbízott személy fennálló vámügyi engedélyei, vagy képviselőként más érdekében végzett vámalakiságok és vámtevékenységek is figyelembe vehetők.
- c) NGM képzési rendelet: a vámjogi szakértői hatósági képzéssel és hatósági vizsgával összefüggő feladatokról, melynek tartalma:
- ca) a vámjogi szakértői hatósági képzés és a képzést lebonyolító képző szerv;
 - cb) a hatósági vizsga és a vizsgabiztos;
 - cc) jogorvoslatra, javítóvizsgára és a pótlóvizsgára vonatkozó szabályok;
 - cd) a hatósági vizsga díjának mértékére és megfizetésére vonatkozó szabályok;
 - ce) a Bizottság;
 - cf) mellékletek: a vámjogi szakértői hatósági vizsga követelményei; jelentkezési lap a hatósági vizsgára; a vámjogi szakértői hatósági vizsga személyi és tárgyi feltétele, eljárásrendje; tanúsítvány a vámjogi szakértői hatósági vizsgáról.
- 81.** Segédlet: Engedélyezett Gazdálkodók Iránymutatás 2. RÉSZ IV. szakasz; a kiszervezett vámtevékenység kapcsán különösen a 2. RÉSZ IV. szakasz 2. bb) pont.
- 82.** Önértékelési kérdőívből kitöltendő kérdések: 5. kérdéskör, Gyakorlati jellegű szakértelem vagy szakmai képesítések.
Valamennyi alkérdést valamennyi ellátási lánc szereplőnek ki kell tölteni az AEOC- és az AEOF- engedélytípusnál.
- 83.** Az egyes tagállamok által megadott releváns nemzeti oktatási intézmények az Európai Bizottság AEO honlapjának Links and background documents címe alatt érhetők el National training providers néven.
- 84.** A Vámtörvény 83. § (3a) bekezdése fontos szempontra hívja fel a figyelmet a VA 27. cikk (2) bekezdése tekintetében. Ha a kérelmező vámügyeiért felelős személy szerződötetett személy, a szakértelem és szakképesítés kritériuma teljesítettnek tekintendő, ha a szerződötetett személy AEOC-engedéllyel rendelkezik. Természetesen AEOF-engedélyre szintén igaz ez a kitétel. Le kell ugyanakkor szögezni, hogy a megbízás nem egy-egy vámkezelési megbízásra vonatkozik, hanem a vámtevékenység üzletszerű vitelére, vagyis arra az esetre, amikor a kérelmező, nevezzük „A”-nak, szerződés alapján a vámügyi vitelére közvetlen megbízást ad az AEOC- vagy AEOF-engedéllyel rendelkező partnerének, nevezzük őt „B”-nek. „B” saját maga jár el ezekben a vámügyekben.
- 85.** Figyelemmel kell lenni arra, hogy ha „B” is kiszervezi a vámügyeit, és azokat az „A” által ráruházott vámügyekkel együtt „B” saját megbízott partnere, „C” látja el, akkor a VA 27. cikk (2) bekezdésben foglaltak már nem állnak fenn „A” és „B” között. Ekkor az „A” és

„C” között lévő szerződés jöhet számításba a szakértelem vagy szakmai képesítés kritériumának teljesítése szempontjából. Ugyanakkor különös esetekben (például eltérő fuvarozási módokhoz kapcsolódó vámtevékenység miatt) van arra lehetőség, hogy „A” és „B”, illetve „A” és „C” között is legyen szerződéses megállapodás a vámügyek megosztott vitelére, ha mind „B”, mind „C” rendelkezik megfelelő AEO-engedéllyel és nem szervezi tovább saját vámtevékenységét.

15. Biztonsági és védelmi szabványok alkalmazása

86. A kritérium:

- a) Vámkódex 39. cikk e) pontja szerint: megfelelő biztonsági és védelmi szabványok alkalmazása, amelyek akkor tekintendők teljesítettnek, ha a kérelmező bizonyítja, hogy a nemzetközi ellátási lánc biztonságát és védelmét biztosító intézkedéseket alkalmaz, többek között a testi épség, a hozzáférés-ellenőrzés, a logisztikai folyamatok és bizonyos árutípusok kezelése, a személyzet és az üzleti partnerek azonosítása tekintetében;
- b) VA 28. cikk: Biztonsági és védelmi szabványok.

87. Érintett engedély: AEOS- és AEOF-típus.

88. Érintett személy: kérelmező.

89. Segédlet: Engedélyezett Gazdálkodók Iránymutatás 2. RÉSZ V. szakasz.

90. Önértékelési kérdőívből kitöltendő kérdések: 6. kérdéskör, A biztonsággal és a védelemmel kapcsolatos általános információk.

Valamennyi alkérdést ki kell tölteni az AEOS- és AEOF-engedélytípus esetén, valamennyi ellátási lánc szereplőjének, az alábbi kivételekkel:

- a) A 6.8.1 és a 6.8.2 alkérdést csak a gyártónak kell kitölteni;
- b) A 6.8.3 és a 6.8.4 alkérdés csak a gyártónak és az exportőrnek kell kitöltenie;
- c) A 6.9.1 és a 6.9.2 alkérdést az importőrnek nem kell kitöltenie.

91. A VA 28. cikk (1) bekezdés a)-h) pontjai tartalmazzák a kritériumok részletes leírását. Általánosságban kiemelő, hogy minden esetben számít a kérelmező gazdálkodó volumene, az ellátási láncban betöltött szerepe, vagyis a sajátosságainak a figyelembevétele, ami a hatóságnak lehetőséget ad a jogszabályi keretek között egyfajta rugalmasságra.

92. A VA 28. cikk (1) bekezdés a)-h) pontjainak fontos momentumai:

a) pont:

Önértékelési kérdőív 6.1 – A biztonsággal és védelemmel kapcsolatos általános információk; 6.2 – Épületbiztonság;

- aa) vizsgálják a fizikai és mechanikai védelmet;
- ab) vizsgálat alá vont dokumentum lehet: helyszínrajz, biztonsági terv, objektumleírás, előzetes biztonsági audit jelentés, kivitelezési vagy műszaki tervdokumentáció stb;
- ac) helyi adottságok felmérése: objektum elhelyezkedése (lakott területen belüli vagy kívüli, megközelíthetősége) és külső védelmi berendezései;
- ad) veszélyértékelés: az objektum veszélynek való kitettségének értékelése (tárgy, eszköz, áru, ember); biztonsági kockázatelemzés, veszélyfelmérés történt-e például biztonsági szolgálat vagy biztosító társaság által;
- ae) valószínűsíthető bűnelkövetések felmérése, ennek kapcsán korábbi biztonsági jellegű események (például betörés, lopás, rongálás, illetéktelen személyek bejutása stb.) és ellenintézkedések feltérképezése;
- af) építészeti gyenge pontok felmérése: tervdokumentáció áttekintése, területbejárás;
- ag) a kérelmező által alkalmazott MABISZ-ajánlások bemutatása (elérhető a:

<http://www.mabisz.hu/> és a MABISZ Biztonságtechnika: <http://www.pluto.hu/A/A2.html> oldalakon).

- b) pont:
Önértékelési kérdőív 6.2 – Épületbiztonság; 6.3 – A telephelyekre való belépés
ba) vizsgálják a beléptetés/kiléptetés módját, a jogosulatlan belépés elleni intézkedéseket, a belépési jogosultságok kiosztását és kezelését;
bb) vizsgálat alá vont dokumentum lehet: őrszolgálati utasítás (ŐBSZ);
bc) kiemelt terület: beléptetőrendszer működése, zárt láncú televíziós rendszer (CCTV), kulcsok kiadásának rendje, élőerős védelem.
- c) pont:
Önértékelési kérdőív 6.4 – Rakományegységek; 6.5 – Logisztikai folyamatok; 6.6 – Beérkező áruk; 6.7 – Áruk tárolása; 6.8 – Áru-előállítás; 6.9 – Áruk berakodása;
ca) vizsgálják az árukezelés helyszínén (előállítás, csomagolás, be- és kirakodás, tárolás) a személyes jelenlétre, eljárásokra, felelőségekre, kamerarendszerre, rakományzárok alkalmazására érvényes szabályokat stb.;;
cb) vizsgálat alá vont dokumentum lehet: Raktározási Szabályzat, az érintett folyamatokat leíró munkautasítások, szabályzatok; ŐBSZ vonatkozó része.
- d) pont:
Önértékelési kérdőív 6.10 – Biztonsági követelmények a kereskedelmi partnerekkel szemben;
da) a kereskedelmi partner lehet szállító vagy ügyfél, aki maga is felel az ellátási lánc biztonságáért (bővebben lásd az Önértékelési kérdőív kitöltési útmutatóját);
db) vizsgálják a kereskedelmi partnerek kiválasztásának a módját és megfelelő szintű azonosítását, a partner tevékenységének kérelmező általi „ellenőrzését” stb.;;
dc) vizsgálat alá vont dokumentum lehet: szerződések, megállapodások, megbízások.
- e) pont:
Önértékelési kérdőív 6.11 – A személyzetre vonatkozó biztonsági követelmények;
ea) vizsgálják a kérelmező biztonsági szempontból érzékeny beosztásait, a releváns alkalmazottak kiválasztási metódusát, esetleges időszakos átvilágítási technikáit;
eb) külön figyelmet érdemel az érzékeny beosztásban dolgozók (VA 24. cikkében foglalt természetes személyek, biztonsági vezető stb.) időszakos ellenőrzése, és az erre vonatkozó belső szabályok harmonizációja az uniós és hazai adatvédelmi jogszabályokban foglaltakkal;
ec) vizsgálat alá vont dokumentum lehet: vonatkozó szabályzat.
- f) pont:
Önértékelési kérdőív 6.12 – Külső szolgáltatások;
fa) nem azonosak az Önértékelési kérdőív 6.10 pontjában foglalt kereskedelmi partnerekkel, külsős személyként látnak el egyes szolgáltatásokat, például takarítószolgálat;
fb) vizsgálják a szerződött külső szolgáltatásnyújtóknál alkalmazott biztonsági eljárást;
fc) vizsgálat alá vont dokumentum lehet: vonatkozó szabályzat; külső szolgáltatók nyilvántartása; szerződések.
- g) pont:
Önértékelési kérdőív 6.11 – A személyzetre vonatkozó biztonsági követelmények;
ga) vizsgálják a biztonsággal összefüggő feladatokat ellátó személyzet meglétét, releváns képzésen való részvételüket; a cégen belüli biztonsági jellegű oktatásokat stb.
gb) vizsgálat alá vont dokumentum lehet: védelmi terv; képzési terv; képzések jelenléti íve; biztonságtudatosság-növelő képzésre vonatkozó szabályzat; jegyzőkönyvek stb.

- h) pont:
Önértékelési kérdőív 6.11 – A személyzetre vonatkozó biztonsági követelmények;
ha) vizsgálják a védelmi és biztonsági kérdésekben illetékes kapcsolattartó személy kilétét;
hb) vizsgálat alá vont dokumentum lehet: biztonsági vezető munkaköri leírása, végzettség igazolása.

V. Fejezet

A kérelmező sajátos jellemzői

- 93.** Több tényező van hatással arra, hogy a kérelmező milyen formában és módon tudja igazolni a kritériumok teljesítését. Ez minden kérelmezőnél ugyanaz, mint ahogy minden kérelmezőnek ugyanazt a kérelmet és Önértékelési kérdőívet kell kitölteni és benyújtani. Ugyanakkor a kritériumok teljesítésének mikéntjét meghatározó tényezők elfogadását támogatja a VA 29. cikk (4) bekezdése, amikor kimondja, hogy a vámhatóságok a kritériumok teljesülésének vizsgálatakor kellő mértékben figyelembe veszik a gazdálkodók, különösen a kis- és középvállalkozások sajátos jellemzőit. Ezek a sajátos jellemzők nem azt jelentik, hogy mérettől vagy ellátási láncban vállalt szereptől függően más, több vagy kevesebb kritériumot kell teljesítenie egyes kérelmezőknek, hanem azt, hogy ezt máshogy tudják teljesíteni.

16. Fiatal, a kérelem benyújtását megelőző 3 éven belül alakult gazdálkodó

- 94.** Függetlenül a megalakulás időpontjától, a kérelmező tevékenységének már az AEO-engedélykérelem benyújtásakor üzletszerűnek kell lennie. Ez azt jelenti, hogy igazolnia kell, hogy a gazdasági tevékenységét már megkezdte, vannak megbízásai, kötött szerződéseket, az üzleti tervét megvalósítja stb., vagyis ezt nem az AEO birtokában akarja megkezdeni. A vámtevékenysége, vagy az abban való részvétele szintén folyamatos, üzletszerű. Mindez abból fakad, hogy a Vámkódex 38. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy AEO-engedélyt egyéb feltételek megléte mellett gazdálkodó kérhet. A gazdálkodó pedig a Vámkódex 5. cikk 5. pontja szerint az a személy, aki üzleti tevékenysége keretében részt vesz a vámjogszabályok hatálya alá tartozó tevékenységekben.
- 95.** Mindezek elmaradása esetében a kérelmező feltételhiányos, emiatt a kérelem nem fogadható be.
- 96.** Ha az engedélyt kiadják a fiatal gazdálkodónak, az azt nyomon követő igazgatóság a Vámkódex 23. cikk (3) bekezdése alapján 1 évig szoros felügyelet alatt tartja az engedélyest, hogy a kritériumok teljesüléséről meggyőződjön.

17. Ellátási láncban betöltött szerep

- 97.** A gazdálkodók az ellátási láncban vállalt szerepük függvényében egyes kritériumok teljesítését eltérő módon tudják igazolni. Ehhez azonban a kérelemben megfelelő módon kell megadni a szerepköröket, amiket az „Engedélyezett gazdálkodók Iránymutatás I.II.4. címe” definiál, és melléklete, az Önértékelési kérdőív kitöltési útmutatója továbbtaglal.
- 98.** A kért AEO-engedélytípus valamennyi releváns kritériumát teljesíteni kell, azonban nem minden Önértékelési kérdőív alkérdést kell minden ellátási lánc szereplőnek megválaszolni. Az Engedélyezett gazdálkodók Iránymutatás 1.b. melléklet/2. mellékleteként jelölt „Táblázat a nemzetközi ellátási lánc egyes szereplői részére meghatározott kritériumokról” nevű magyarázat mondja meg, hogy az ellátási láncban vállalt szerep alapján az Önértékelési kérdőív melyik kérdéseit kell megválaszolni. Példa: a 6.8.1 és a 6.8.2 alkérdések az áru-előállításra vonatkoznak, így csak a gyártó esetében

értelmezhetők.

- 99.** A kérelmező az ellátási láncban foglalt szerepénél és tevékenységénél fogva nem feltétlenül tud minden feladatot önmaga ellátni, ezért jellemzően kiszervez tevékenységeket. Ez azt jelenti, hogy egy kereskedelmi partner fogja ezeket helyette ellátni. Ez a tevékenység lehet az ellátási lánc valamely szereplőjére jellemző feladat, de lehet egy olyan részfeladat, ami az AEO-szabályok hatálya alá tartozik, például informatikai támogatás, könyvelés, biztonsági szolgálat ellátása stb.
- 100.** A kérelmező (és az engedély kiadása után az AEO-birtokos) felelőssége annak bizonyítása, hogy az AEO-követelmények teljesülnek, még akkor is, ha azokat a szerződő partnere teljesíti. Ezt legkönnyebben úgy tudja elérni, hogy a szerződésben rögzítik az AEO-kritériumoknak megfelelő tevékenységet feladatellátást, amit saját maga ellenőrizhet. A kérelmező felelőssége, hogy azokra az Önértékelési kérdőív kérdésekre is választ adjon a partnere bevonásával, amelyek olyan tevékenységre vonatkoznak, amit nem ő maga lát el. Az ő felelőssége továbbá annak biztosítása és megszervezése, hogy a kereskedelmi szerződő partnere által végzett, AEO szempontból releváns tevékenységet az eljáró NAV igazgatóság a kereskedelmi partner helyszínén, szemle keretében ellenőrizni tudja. Fontos figyelembe venni, hogy ha a kereskedelmi partner által folytatott tevékenység nem felel meg az AEO-követelményeknek, akkor az a kérelmező mulasztásának minősül, ugyanúgy, mint ha saját tevékenységét ő maga nem az AEO-feltétek szerint látná el. Ez a kérelem elutasításához – az engedély kiadása után pedig annak visszavonásához – vezethet. Ha az eljáró igazgatóság kiigazításokat javasol azért, hogy az engedély kiadható legyen, annak végrehajtása szintén az AEO-kérelmezőt terheli.
- 101.** Vannak olyan feladatok, amik nem a kérelmező alaptevékenységéhez tartoznak, hanem a tevékenységét támogató, kiegészítő szolgáltatások, mint például a takarítás vagy a karbantartás. Az ilyen tevékenységet ellátók az úgynevezett külső szolgáltatók, akik AEO-szempontból különböznek a kereskedelmi partnertől, de mégis van jelentőségük.
- 102.** A külső szolgáltatóknál is a kérelmező (illetve későbbi szakaszban az engedélyes) feladata és felelőssége, hogy az esetlegesen érintett AEO-szabályokat betartsák.

Példa: Az Önértékelési kérdőív 3.8.1 alkérdése a dokumentációk biztonsága kérdéskörön belül az információk és dokumentumok jogosulatlan hozzáféréssel, visszaéléssel szembeni védelemmel foglalkozik. Összefüggéseiben nézve az AEO-szabályokat, itt meg kell említeni az olyan mindennapos tevékenységet, mint a takarítás, ami kockázatot hordozhat magában. A takarítás végrehajtását ezért szabályozni kell és szerződésben kell lefektetni, hogy azt mikor, milyen körülmények között lehet megejteni. Mindezt az AEO-kérelmezőnek vagy engedélyesnek a saját alkalmazottai között is ki kell hirdetnie. Például az irodák takarítása csak irodai munkaidőben, alkalmazott jelenlétében történhet, a tiszta asztal-üres monitor szabályok figyelembevételével (vagyis az asztalon nem maradhatnak dokumentumok, bélyegzők, a képernyőt zárolni kell), vagy takarítás csak irodai munkaidő után, az őrszolgálat jelenlétében történhet.

18. A kérelmező mérete

- 103.** A kérelmezőnek meg kell adnia az eAEO-STP-ben feltöltött AEO-kérelemben a méretére vonatkozó adatot. Erre a VA 29. cikk (4) bekezdésében foglaltak (lásd: a gazdálkodók, különösen a kis- és középvállalkozások sajátos jellemzőinek figyelembevételével) kapcsán, illetve statisztikai célokból van szükség. A méret megjelöléséhez A mikro-, kis- és középvállalkozások meghatározásáról szóló, a Bizottság 2003. május 6-i ajánlása (HL L 124., 2003.5.20., 36. o.) nyújt segítséget. Az ajánlás a kis- és középvállalkozásokat az alábbiak szerint határozza meg:

- a) a mikro-, kis- és középvállalkozások kategóriájába kevesebb, mint 250 alkalmazottat foglalkoztató vállalkozások tartoznak, melyek éves forgalma nem haladja meg az 50 millió eurót, és/vagy melyek éves mérlegének főösszege nem haladja meg a 43 millió eurót;
 - b) a kis- és középvállalkozások kategórián belül a kisvállalkozás kevesebb, mint 50 alkalmazottat foglalkoztat, éves forgalma és/vagy éves mérlegének főösszege nem haladja meg a 10 millió eurót;
 - c) a kis- és középvállalkozások kategórián belül a mikrovállalkozás kevesebb, mint 10 alkalmazottat foglalkoztat, éves forgalma és/vagy éves mérlegének főösszege nem haladja meg a 2 millió eurót.
- 104.** A kérelmező mérete az egyes feltételeknek való megfelelésnél nagy jelentőséggel bír. A kis- és mikrovállalkozások legjellemzőbb sajátosságai az alacsony alkalmazotti létszámon túl (nem taxatív felsorolás):
- a) kevesebb partner/alvállalkozó;
 - b) a helyszínek specialitása, például a munkavégzés helye nem ipartelep, hanem akár lakóépület;
 - c) a működési költség – beleértve a biztonsági óvintézkedésekre fordított összegeket – alacsonyabb, mint a nagyobb gazdálkodók esetében.
- 105.** A dokumentáció- és információbiztonság (VA 25. cikk (1) bekezdés h) és j) pont), valamint a biztonsági és védelmi követelményeknél (VA 28. cikk) jelentkeznek a legmarkánsabb eltérések, ezért a kis- és mikrovállalkozások esetében a vizsgálat is más szempontú megközelítést igényelhet:
- a) kiemelten fontos, hogy a bizalmas adatokat tartalmazó dokumentumokat és a szervereket külön zárható és/vagy elektronikailag felügyelt (mozgásérzékelővel szerelt) helyiségekben tárolják. Az archivált dokumentumokat, informatikai mentéseket lemez- vagy páncélszekrényben helyezték el, ha e feladatokat a kérelmező saját maga végzi, nem szerződő partnere, például archiváló cég;
 - b) alapkövetelményként ebben az esetben is vizsgálandó az épület földrajzi elhelyezkedése (lakott területen belül vagy kívül található, környező épületek, úthálózat, infrastruktúra, stb.);
 - c) a vámhatóság bekérheti a rendelkezésre álló kivitelezési tervdokumentációt, amely megmutatja az épület fizikai szerkezetét. Fizikai minimumkövetelmény, hogy az ajtók megfelelő szilárdsággal és (biztonsági) zárral legyenek ellátva. Azoknak a helyiségeknek az ablakai, ahol a munkafolyamatok zajlanak, illetve ahol bizalmas dokumentációkat tárolnak, legyenek rácsozottak, vagy elektronikai terület- és felületvédelemmel (riasztó) legyenek ellátva;
 - d) élőerős védelem alkalmazásáról általában nem beszélhetünk kis- és mikrovállalkozásnál, azonban elvárható, hogy a riasztórendszer rendőrséghez vagy egy kivonuló szolgálathoz legyen bekötve;
 - e) személy- és partnerbiztonság esetében a szerződések titokvédelmi záradékának meglététől, az alkalmazottak háttérellenőrzésétől, esetlegesen a Biztonsági nyilatkozatok meglététől a kis- és mikrovállalkozó kérelmezőknél sem lehet eltekinteni;
- 106.** Példa a saját helyszínre belépés eltérő megvalósítására egy gyártó nagyvállalat és egy vámügyintéző mikrovállalkozás esetében. (Fontos, hogy ez nem minden vállalat típusra alkalmazandó szabályozás, hanem egy-egy lehetséges megvalósítási eset.):
- a) a gyártó nagyvállalat munkakörökre bontva, alkalmazottanként határolja el az egyes területekre való belépési jogosultságokat. Elektronikus beléptetőrendszert működtet, ami a munkavállalóknak előreprogramozottak szerint teszi lehetővé az egyes

helyiségekbe való belépést, egyben munkaidő-nyilvántartásra is szolgál. A vendégek fogadására külön protokollt alakított ki, ami alapján a biztonsági szolgálat rögzíti a belépő külsős személyek adatát, a belépés célját, idejét, távozás időpontját, és kíséret rendel a vendég mellé, aki lehet őr, vagy az a munkavállaló, akihez a látogató érkezett;

- b) a mikrovállalkozó vámügynök pár iroda- és irattár helyiségből álló, családi ház jellegű épületben működik. Belső, írásban lefektetett szabályként meghatározza, hogy ki jogosult az iroda kulcsait magánál tartani, hány példányt lehet a kulcsból másolni, és kijelöli a pótkulcsok tárolási helyét és módját. Kamera- és riasztórendszert telepített, ami a cégvezetőnek jelzi, ha biztonsági esemény történt. A vendégek fogadásának rendjét írásbeli szabályzatba foglalta, amelyben meghatározta, hogy milyen helyiségekbe léphet be látogató, és mely helyiséget kell zárva tartani a látogatók elől.

19. A kérelmező releváns tevékenységének, munkafolyamatának helyszíne

107. Az engedély a gazdálkodó egészére vonatkozik, viszont az AEO-kritériumok, így a hatósági szemle is azokat a helyszíneket érinti, ahol az engedély hatálya alá tartozó tevékenységek folynak, illetve ahol a vámmal érintett árukat és azok dokumentációit előállítják, tárolják, feldolgozzák stb.

108. A végzett tevékenység jellege és volumene miatt nagyszámú helyiséggel vagy területtel rendelkező kérelmezőnél a hatóságnak lehetősége van a VA 29. cikk (1) bekezdésében meghatározott könnyítést alkalmazni. Ezt azt jelenti, hogy a döntése alapján elegendő a reprezentatív részét megvizsgálni a helyiségeknek, területeknek. Ennek feltételei, hogy valamennyi helyiségben vagy területen ugyanazok a biztonsági szabályok legyenek érvényben, ugyanazokat a szabályokat alkalmazza a kérelmező a nyilvántartások vezetésére, és nem merül fel kétség a megfeleléséről.

109. Ha a helyszínek szemléje reprezentatív kiválasztással történik, és az engedélyt kiadják, számolni kell azzal, hogy a nyomon követési periódusban az igazgatóság szemlét fog tartani az engedélyezés során helyszíni ellenőrzéssel nem érintett területeken is.

110. Egyes gazdálkodókra jellemző, hogy nem rendelkeznek saját tulajdonú helyszínnel, hanem bérleményben végzik a tevékenységüket. Ebben az esetben, különösen az AEOS/AEOF-engedélyre vonatkozó biztonság és védelem kritériumok között a kérelmezőnek be kell mutatnia az Önértékelési kérdőívben, illetve a helyszíni szemlék során, hogy az AEO szempontjából releváns feltételt vagy tevékenységet a kérelmező vagy a főbérlet/tulajdonos végzi vagy biztosítja.

Ilyenkor is igaz a kereskedelmi partnerekre vonatkozó elsődleges szabály: az AEO-kritériumok meglétét a kérelmezőnek kell bizonyítania és ellenőrizhetővé tennie akkor is, ha bérleményben végzi a tevékenységét.

Példa: A kérelmező által használt területeket is megfigyelő kamerarendszert nem ő telepítette és üzemelteti, hanem a helyszín főbérletje. A szemle során a vámhatóság meg akarja vizsgálni, hogy a kamerarendszer működtetésére, a kérelmezőre vonatkozó rögzített felvételekre milyen szabályok érvényesek. A szemle lefolytatását a kérelmezőnek kell biztosítania, vagyis neki kell felvennie a kapcsolatot a főbérlettel, hogy tegye lehetővé az ellenőrzést az általa bérelt területek esetében.

20. A kérelmező tevékenységének vagy szabályozottságának speciális jellemzője

- 111.** Egyes vállalkozások, különösen gyártók üzleti sajátossága, hogy időszakosan, de azon belül folyamatosan végzik a tevékenységüket. A kérelmező tevékenysége ezzel a jellemzővel együtt teljes, így valamennyi, a kért engedélyhez szükséges AEO-kritérium igazolásakor az engedély kiadható és folyamatosan fenntartható azokban az időszakokban is, amikor a tevékenység jellegénél fogva épp szünetel.
- 112.** Csak az az AEO-kritérium tekinthető igazoltnak, amit az igazgatóság maradéktalanul ellenőrizni tudott. Magas kockázatot jelent, ezért nem kaphatja meg az AEO-engedélyt a kérelmező például abban az esetben, ha az AEO-kritériumot igazoló belső szabályzat vagy szerződés belső betekintés hatálya alá tartozik, emiatt az igazgatóság nem tudja megvizsgálni, és a kérelmező más módon sem tudja bizonyítani, hogy az megfelel a szabályrendszernek. Ha betekintést biztosít az igazgatóság számára, akkor a kritérium igazolható.

VI. Fejezet

Az AEO-eljárást támogató eAEO-STP alkalmazás

21. Általános információk

- 113.** Az AEO-eljárást elektronikus úton, az eAEO-STP-n keresztül kell indítványozni.
- 114.** Az eAEO-STP-alkalmazás célja, hogy az AEO-k és a NAV olyan informatikai alkalmazásokban és olyan módon végezzék az AEO-kérelmek és AEO-engedélyek feldolgozását, ami valós időn belül, korszerűen teljesíti a korábbi, papíralapú eljárás műveleteit.
- 115.** Az alkalmazás használatához ajánlott internetes böngészők:
- a) Google Chrome,
 - b) Mozilla Firefox,
 - c) Microsoft Edge Chromium.
- 116.** Belépés után az Irányítópultról elérhető az alkalmazás felhasználói kézikönyve.
- 117.** Az alkalmazást a kérelmező felhasználóként használhatja a saját nevében, de delegálhatja a hozzáférését, és/vagy az AEO-műveletek intézését munkavállalója vagy vámjogi képviselője részére. Delegált hozzáférés esetén gondoskodni kell a képviseleti jogosultság bejelentéséről (EGYKE).
- 118.** Az alkalmazáshoz külön regisztráció nem kapcsolódik, a felhasználóazonosítás a nemzeti Ügyfélkapu szolgáltatására épül. A viszontazonosítást és a rendelkezésre álló érvényes jogosultságokat a NAV az ANYK- (Partner Adóalany Nyilvántartó Rendszer) és az EKNYI- (Egységes Képviseleti Nyilvántartás) rendszerek adatai alapján ellenőrzi.
- 119.** Van rá lehetőség, hogy az eljáró igazgatóság AEO-kérelemmel és engedéllyel kapcsolatos intézkedéseiről az eAEO-STP-alkalmazásba belépés nélkül is értesüljön az ügyfél. Ehhez meg kell adni az értesítések fogadására szánt e-mail-címet. Előfordulhat azonban, hogy az e-mail-üzenet nem jön létre egy adott hatósági válasz idején, például informatikai frissítés miatt, ezért fontos, hogy az AEO-kérelmekkel, engedélyekkel kapcsolatos folyamatokat a gazdálkodó nyomonkövesse az eAEO-STP-ben, ne hagyatkozzon csupán az e-mail-üzenetre.
- 120.** Az e-mail-üzenet tartalma csak arról ad információt, hogy valamilyen intézkedés történt, a konkrét tartalom csak a rendszerbe lépve tekinthető meg.
- 121.** Az alkalmazás működéséről Gyakran ismételt kérdések az eAEO-STP használatáról címen bővebb információ és esetpéldák találhatóak a [NAV hivatalos oldalának AEO felületén](#).

22. Az eAEO-STP üzemzünete esetén követendő eljárás

122. Az alkalmazás működésében esetenként nem várt hiba fordulhat elő. Ez különösen a következő lehet:
- működéskiesés, amikor az alkalmazás nem válaszol belépéskor vagy valamelyik művelet során;
 - hibaüzenet az alkalmazás valamelyik rovatának kitöltésekor;
 - hibaüzenet az alkalmazástól a beadvány beküldésekor;
 - hibaüzenet az alkalmazástól a NAV-tól érkezett üzenet megtekintésekor.
123. Hiba esetén elsődlegesen meg kell győződni, arról, hogy:
- az alkalmazás által preferált Google Chrome, Mozilla Firefox vagy Microsoft Edge Chromium böngészőt használja-e;
 - nem szakadt-e meg az internetkapcsolat;
 - adott rovat kitöltésével kapcsolatos hibaüzenetnél a rovatba a megfelelő adatot a megfelelő módon írták-e be;
 - az alkalmazás felhasználói leírásában foglaltak szerint járt-e el a művelet során.
124. Ha a hibát a kérelmező vagy engedélyes nem tudja elhárítani, akkor arról az ilyen ügyekben eljárni illetékes NAV Helpdesk-hez kell bejelentést tenni az IT.Helpdesk@nav.gov.hu e-mail-címen. A hibabejelentésben meg kell adni:
- a hiba részletes leírását;
 - a hibát vagy hibaüzenetet mutató mentett képernyőképet;
 - melyik NAV igazgatósághoz akarta beküldeni a beadványát. Velük szükség esetén a Helpdesk felveszi a kapcsolatot.
125. Ha a hiba a NAV Helpdesk tájékoztatása szerint nem hárítható el rövid időn belül, és a beadvány vagy válasz megküldése joghátrányba helyezné a kérelmezőt vagy az AEO-engedély-birtokost, akkor lehetősége van a NAV_V04 formanyomtatvány alkalmazására. Az ÁNYK-n keresztül ezen a módon teljesíthető az eAEO-STP-n megíúsult bejelentés, illetve a válasz megküldése az igazgatóságnak.
126. A hiba elhárításáról a NAV Helpdesk tájékoztatja a kérelmezőt vagy engedélyest. Ezt követően az ÁNYK-n keresztül NAV_V04 nyomtatvánnyal beküldött kérelmet, bejelentést, választ az eAEO-STP-n keresztül pótolni kell.

VII. Fejezet

Az AEO-engedély kibocsátásának menete

23. Felkészülés a kérelem benyújtására

127. Az AEO-engedély iránti kérelem benyújtását hosszas felkészülés, egyfajta önrevízió kell, hogy megelőzze a kérelmező részéről. Ez idő alatt szükséges:
- felmérni, hogy nem feltételhiányos-e a gazdálkodó (lásd: III. Fejezet „Az AEO-engedély iránti kérelem befogadási feltételei”-ről);
 - tanulmányozni az AEO-kérelem rovatait a szükséges információk megadásához;
 - áttekinteni az Önértékelési kérdőívet és meghatározni, hogy az egyes kérdéseket a vállalkozás melyik szervezeti egysége/divíziója/megbízott kereskedelmi partnere (ha van ilyen) fogja kitölteni;
 - előzetes egyeztetést kezdeményezni az engedélyezésre illetékes NAV igazgatóság AEO-ügyekért felelős csoportjával, ellenőreivel annak érdekében, hogy a hatóság naprakész információkkal lássa el az AEO-státuszról, és ő is megismerje a leendő kérelmezőt.

24. A kérelem benyújtása

- 128.** Az eAEO-STP alkalmazásban ki kell tölteni az AEO-engedély iránti kérelmet, az FJA 26. cikk (1) bekezdésének megfelelően csatolni kell hozzá a kitöltött Önértékelési kérdőívet, amit az alkalmazás PDF- vagy ZIP-formátumban fogad el. A ZIP-formátum lehetőséget ad arra, hogy további, szükség szerint csatolandó dokumentumokat is fel lehessen tölteni. A kérelmet a kérelmező székhelye (lakóhelye) szerint illetékes AEO-s igazgatósághoz kell beküldeni.
- 129.** Az igazgatóságok kizárólag az eAEO-STP-n keresztül érkező kérelmet ismerik el benyújtottként. Kivétel abban az esetben tehető, ha elháríthatatlan hiba vagy üzemszünet megakadályozza az elektronikus benyújtást. Az erre vonatkozó szabályokat „Az eAEO-STP üzemszünete esetén követendő eljárás”-ról szóló 22. cím tartalmazza.

25. Hiánypótlás

- 130.** A benyújtott kérelmet az AEO-s igazgatóság megvizsgálja, és ha megállapítja illetékességének hiányát, akkor átteszi a kérelmet az illetékes AEO-s igazgatósághoz.
- 131.** Az illetékes AEO-s igazgatóság elvégzi a befogadás egyéb feltételeinek vizsgálatát. Ha a befogadási feltételek megállapításához az szükséges, a Vámkódex 22. cikk (2) bekezdése értelmében 30 napon belül hiánypótlást rendel el. Ennek teljesítésére a VA 12. cikk (2) bekezdésével összhangban 30 napot adhat a kérelmezőnek. Erről a kérelmező az eAEO-STP-n keresztül értesül, a hiánypótlásnak szintén az alkalmazáson keresztül kell eleget tenni.
- 132.** A hiánypótlásra a kapott határidőn belül meg kell küldeni a választ, ellenkező esetben a kérelmet elutasítják.
- 133.** Ha a hiánypótlásra a kérelmező határidőn belül választ küld, azt az igazgatóság megvizsgálja, és szükség esetén újabb hiánypótlást rendel el, változatlan szabályok mentén.

26. A kérelem befogadása

- 134.** Az AEO-engedély iránti kérelem befogadásának napja az a nap, amikor valamennyi információ rendelkezésre áll, vagyis a kérelem teljes. A befogadás napja ezek alapján lehet:
- a) ha nem történt hiánypótlás, akkor a benyújtás napja;
 - b) ha volt hiánypótlás, akkor az a nap, amikor az arra adott választ a kérelmező megküldte, és új hiánypótlásra már nincs szükség.
- 135.** A befogadásról az eAEO-STP-re automatikus válasz érkezik a NAV által használt EOS-alkalmazásból.

27. A kérelem be nem fogadása

- 136.** Ha a kérelmező nem teljesíti „Az AEO-engedély iránti kérelem befogadási feltételei”-ről szóló III. Fejezet alatt foglaltakat, akkor a kérelmet az igazgatóság nem fogadja be, és erről az eAEO-STP-re értesítést küld.

28. Az engedély kiadására rendelkezésre álló határidő

- 137.** Az AEO-kritériumok meglétének vizsgálatára az engedély iránti kérelem befogadását

követően 120 nap áll az igazgatóság rendelkezésére.

138. A NAV az alábbi esetekben hosszabbíthatja meg a 120 napos határidőt a kérelmező egyidejű értesítése mellett:

- a) ha a NAV nem tudja betartani a határidőt, akkor 60 nappal hosszabbíthat a Vámkódex 22. cikk (3) bekezdése és az FJA 28. cikkeiben foglaltak figyelembevételével;
- b) ha a kérelmező a Vámkódex 22. cikk (3) bekezdésének harmadik albekezdésével összhangban a kritériumok teljesítése érdekében kiigazításokat kíván tenni, és ezért hosszabbítást kér, akkor a kiigazításról és az ahhoz szükséges időtartamról tájékoztatja a NAV-ot, aki ez alapján határoz a meghosszabbítás engedélyezéséről;
- c) ha az engedély kiadásáról szóló döntéshez szükségesnek tartja, hogy a kérelmező további információkkal szolgáljon, akkor az FJA 13. cikk (1) bekezdése alapján 30 nappal meghosszabbítja a határidőt. Ennek leteltéig a kérelmezőnek meg kell adnia a bekért információt;
- d) ha a kérelmet el kell utasítani, a meghallgatáshoz való jog időtartamát az FJA 8. cikk (1) bekezdése szerint 30 napban határozza meg, mellyel az eljárási határidőt meghosszabbítja az FJA 13. cikk (2) bekezdése alapján;
- e) ha a vámjogszabályok megsértésének alapos gyanúja miatt vizsgálat van folyamatban, az FJA 13. cikk (4) bekezdése alapján az engedélyezés időtartamát a vizsgálat lefolytatásához szükséges időtartammal meg kell hosszabbítani, maximum kilenc hónappal. A kérelmező értesítése elmaradhat akkor, ha az a vámjogszabály megsértésének gyanúja miatti vizsgálatot veszélyeztetné;
- f) ha büntetőeljárás van folyamatban, ami kétségessé teszi, hogy a kérelmező megfelel a Vámkódex 39. cikk a) pontja szerinti kritériumnak, akkor az FJA 28. cikk (2) bekezdése alapján az engedélyezési eljárás a büntetőeljárás lezárásához szükséges idővel meghosszabbodik.

139. Az eljárásra rendelkezésre álló 120 nap nem jelenti azt, hogy az engedélyt korábban nem adhatják ki. Azonban sok tényező befolyásolja az eljárás menetét és időtartamát, ezek közül a legáltalánosabbak:

- a) a kérelmező előzetes felkészülésének foka;
- b) a kérelmező együttműködési készsége;
- c) a kért engedély típusa;
- d) a kérelmező ellátási láncban betöltött szerepével összefüggésben végzett tevékenységének típusa, összetettsége;
- e) a kérelmező releváns kereskedelmi partnereinek száma;
- f) a vizsgálat során helyszíni szemlével érintett helyszínek száma;
- g) szükséges-e más tagállam felé egyeztetési eljárást indítani, mert valamely kritérium vizsgálata azt megköveteli; például a Vámkódex 39. cikk a) pontjában foglalt kritérium vizsgálatával érintett, a VA 24. cikkében foglalt személy más tagállamban rendelkezik lakhellyel vagy székhellyel; vagy a Vámkódex 39. cikk e) pontjában foglalt kritérium vizsgálatát a kérelmező egy másik tagállamban lévő helyszínén is le kell folytatni stb;
- h) az igazgatóság által azonosított kockázatok száma és mélysége, és ezzel összefüggésben azok kérelmező általi kijavításának időigénye.

140. Minden tényezőt figyelembe véve az engedély nem adható ki a kérelem befogadását követő 30 napon belül, ami a VA 31. cikk (4) bekezdése alapján a többi tagállammal történő kötelező információcsere időtartama. Ez azt jelenti, hogy valamennyi tagállam 30 napon belül jelzi, ha olyan információ birtokában van, ami akadálya lehet az engedély kiadásának.

29. A kérelem befogadás utáni vizsgálata

141. Az igazgatóság a következő forrásokból szerzett információkat elemzi:

- a) kérelmező által benyújtott kérelem és Önértékelési kérdőív, és benyújtott további mellékletek, és bekért kiegészítések, amelyek jellemzően az Önértékelési kérdőívre adott válaszokat érintik;
 - b) a NAV rendelkezésére álló adatbázisok;
 - c) a NAV egyéb igazgatóságaitól kapott információk (más vámügyi engedélyek kiadása és felhasználása; vámeljáráások során igazolt szakmai hozzáértés; adózási szokások; szabályszegések körülményei stb.);
 - d) a szükség szerint valamely tagállammal vagy tagállamokkal folytatott egyeztetési eljárás eredménye;
 - e) a többi tagállammal a VA 31. cikk (4) bekezdésében hivatkozott kötelező információcsere eredménye;
 - f) kérelmező és szükség szerint kereskedelmi partnerei releváns tevékenységeinek helyszíni szemléje;
 - g) kérelmező és szükség szerint kereskedelmi partnereinek meghallgatása.
- 142.** A vizsgálat folyamán az igazgatóság és a kérelmező, illetve az általa megadott kapcsolattartó között a kontaktus szoros. Az igazgatóság folyamatosan jelzi, ha valamely kritérium igazolása nem megfelelő, és az kiegészítésre, kiigazításra szorul. A kommunikáció elsődleges csatornája az eAEO-STP.
- 143.** Az engedély csak akkor adható ki, ha minden kockázatot kizártak, de legalább a lehető legkisebb elfogadható mértékre csökkentettek. Az „Engedélyezett Gazdálkodók Iránymutatás 2. melléklet”-ében található „Fenyegetések, kockázatok és lehetséges megoldások” című dokumentum segít annak megítélésében, hogy az egyes kritériumoknál milyen kockázatok merülhetnek fel, és azok megszüntetése, de legalább alacsonyabb szintre csökkentése hogyan oldható meg. A kockázatok csökkentése úgy értendő, hogy annak valamennyi releváns Önértékelési kérdőív kérdés és alkérdés esetében meg kell történnie. Ha egyetlen olyan válasz is van a kérdőívben, ami nem kielégítő, mert nem zárja ki, vagy nem csökkenti a kockázatot, vagy a válasz hiányzik és azt nem pótolják, akkor az engedély nem bocsátható ki.
- 144.** Ha az Önértékelési kérdőív valamely kérdésére adott válasz, egy adott részkritérium vagy kritérium teljesítése nem kielégítő, akkor az AEO-s igazgatóság javaslatot tesz a módosításra, ez alapján a kérelmező kiigazítást tud tenni. Amennyiben a kiigazítás megtörténik, azt az igazgatóság ellenőrzi, és ha megfelel, akkor elfogadja. Ellenkező esetben, ha az lehetséges, további javaslatot fogalmaz meg. Ha a szükséges kiigazítás nem történik meg, a kérelmet elutasítják.
- 145.** „A kérelem befogadás utáni vizsgálata” cím alatt foglaltak az engedély kiadása utáni úgynevezett nyomon követési szakra is vonatkoznak.

VIII. Fejezet

Döntés a kérelem sorsáról

- 146.** Amikor nincs már szükség további vizsgálatra, mert megállapítható, hogy teljesül valamennyi kritérium, vagy megállapítható ennek ellenkezője és a kérelmező nem tud, vagy nem akar kiigazításokat tenni a megfelelés érdekében, akkor az igazgatóság meghozza a döntését, ami lehet:
- a) az engedély kibocsátása, vagy
 - b) az engedély iráni kérelem elutasítása.

30. Az engedély kibocsátása

- 147.** Az engedély kibocsátásának két esete lehetséges:

- a) kérelemmel egyezően, amikor a gazdálkodó által megjelölt típus kerül kiadásra;
 - b) kérelemtől eltérően a megjelölt AEOF-típus helyett AEOC-t vagy AEOS-t bocsátanak ki, mert csak annak a feltételrendszerét tudja teljesíteni a kérelmező. Ilyenkor az igazgatóság biztosítja a meghallgatási jogot a kérelmező számára a Vámkódex 22. cikk (6) és (7) bekezdésének megfelelően. Ez alapján, az FJA 8. cikk (1) bekezdése szerint a kérelmezőnek még a határozat meghozatala előtt 30 napja van arra, hogy kifejezze álláspontját az igazgatóság tervezett döntésével kapcsolatban. Mindez az FJA 13. cikk (2) bekezdése értelmében az eljárási határidő 30 nappal való meghosszabbítását jelenti.
- 148.** Az FJA 29. cikke értelmében az AEO-engedély a kibocsátását követő ötödik naptól kezdve hatályos.
- 149.** Az engedély a Vámkódex 22. cikk (5) bekezdésével összhangban időkorlát nélkül érvényes, ami azt jelenti, hogy felfüggesztésig vagy visszavonásig használható.
- 150.** Az engedély kibocsátásáról az AEO-s igazgatóság az eAEO-STP-n keresztül küld értesítést. Ezzel egyidejűleg felhívja az engedélyes figyelmét az AEO-státuszra vonatkozó ügyféli kötelezettségekre, ismerteti a nyomon követés alapjául szolgáló ún. fennmaradt kockázatokat, az azok kezelését szolgáló, a gazdálkodó által megvalósítandó javító intézkedéseket, valamint a tervezett hatósági intézkedéseket. Így a gazdálkodó a szükséges javításokat, kiigazításokat a meghatározott módon meg tudja tenni és felkészülhet az AEO-eljárás következő, nyomon követés fázisára.

31. Az engedély iránti kérelem elutasítása

- 151.** Amikor az AEO-s igazgatóság azt állapítja meg, hogy olyan kockázat áll fenn, amit a kérelmező nem tud, vagy nem akar kiigazítani, akkor az engedély nem adható ki.
- 152.** Az igazgatóság meghallgatási jogot biztosít a kérelmezőnek a Vámkódex 22. cikk (6) és (7) bekezdésének megfelelően. Ez alapján a kérelmezőnek az FJA 8. cikk (1) bekezdésével összhangban 30 napja van arra, hogy kifejezze álláspontját az igazgatóság tervezett döntésével kapcsolatban. Mindez az FJA 13. cikk (2) bekezdése értelmében az eljárási határidő 30 nappal való meghosszabbítását jelenti.
- 153.** A gazdálkodónak lehetősége van arra, hogy kérelme elutasítását követően éljen jogorvoslati jogával a Vámkódex 44. cikkében meghatározottak szerint.
- 154.** Az AEO-engedély iránti kérelem elutasítása hatással lehet a gazdálkodó egyéb, illetve meglévő engedélyeire is. A VA 32. cikke kimondja, hogy az elutasítás nem érinti a kérelmező javára hozott egyéb kedvező vámjogi határozatokat, de kivételt is meghatároz. Ez a kivétel azt jelenti, hogy akkor, ha ez a másik kedvező vámjogi határozat és/vagy engedély olyan AEO-kritériumon alapul, ami bizonyítottan nem teljesült, akkor ez a másik vámjogi határozatot is hátrányosan érinti. Ez a szabály értendő az egyéb vámügyi engedély iránt beadott kérelmekre is, ha azok az AEO engedélyezési eljárással párhuzamosan folytak.
- 155.** Az AEO-engedély iránti kérelem jogerős elutasítása után a kérelmező ismételten benyújthatja kérelmét ugyanazon szabályok mentén, amelyek az első kérelmezésre is érvényesek voltak.
- 156.** Az új kérelem benyújtásakor figyelmet kell fordítani a NAV által korábban megállapított kockázatok kiküszöbölésére.

IX. Fejezet

Az AEO-engedély kezelése

32. A nyomon követés általános jellemzői

- 157.** A Vámkódex 23. cikkének (1) és (2) bekezdésével összhangban a gazdálkodónak teljesítenie kell a határozatból (engedély meglétéből) fakadó kötelezettségét, ami a kritériumoknak való folyamatos megfelelést jelenti, és értesítenie kell az AEO-s igazgatóságot minden olyan esetről, ami befolyásolhatja az engedélye fenntartását.
- 158.** A Vámkódex 23. cikkének (5) bekezdésével és 38. cikkének (1) bekezdésével összhangban az AEO-engedélyt a kiadását követően nyomon kell követni. A nyomon követés a vámhatóság az AEO-státusz megszerzését követő folyamatosan végzett tevékenysége. Célja az AEO-engedélyt befolyásoló lényeges körülmények és változások monitorozása, a bejelentések és saját észlelések kivizsgálása az engedély feltételeinek történő folyamatos megfelelés biztosítása.
- 159.** Figyelembe véve, hogy az AEO-engedély érvényességi ideje nem korlátozott, nagy jelentőséggel bír az engedélyezett gazdálkodói státuszra vonatkozó kritériumok rendszeres értékelése. Különösen fontos a folyamatos párbeszéd és az együttműködés fenntartása az AEO és az engedélyt felügyelő igazgatóság között. A nyomon követés ugyanakkor az AEO üzleti tevékenységének jobb megértését is eredményezheti, ami ahhoz is vezethet, hogy a NAV az engedélyezett gazdálkodónak egy jobb, hatékonyabb módot ajánl eljárásai lebonyolításához.
- 160.** A 157.-159. pontokban foglaltak azt mutatják, hogy az AEO-s gazdálkodó és az AEO-s igazgatóság által az engedély kiadása után végzett tevékenység, vagyis az engedély kezelése tartalmilag egyaránt az engedély nyomon követését jelenti, amit az Engedélyezett Gazdálkodók Iránymutatás 5. része is e szerint taglal, és az útmutató is így részletez a továbbiakban.

33. Nyomon követés az AEO által

- 161.** Az AEO-engedély kritériumainak folyamatos teljesítése, és az azt befolyásoló tényezők közlése az AEO-s igazgatóság felé a nyomon követés részeként az engedélyes elsődleges felelőssége.
- 162.** A nyomon követésnek a belső ellenőrzési rendszerek részét kell képeznie (lásd az 1. mellékletet) annak érdekében, hogy a megfelelés hiányának esetleges jeleit már korai szakaszban kimutassák, és megfelelően kezeljék. Az engedélyes feladata, hogy a nyomon követés keretében folyamatosan monitorozza belső folyamatait, kockázatait, rendszereit; az abban bekövetkezett változásokat figyelemmel kísérje; szükség esetén korrekciókat és javító intézkedéseket fogantosszon. A gazdálkodónak be kell tudnia mutatni az általa végzett nyomon követés módját és annak eredményeit.
- 163.** A belső ellenőrzés feladata – amit támogathat külsős cég által végzett audit is – az, hogy megelőzze, azonosítsa és kezelje a kockázatokat, amivel a működés hatékonysága is fokozható. Az AEO-kritériumoknak való megfelelés időnkénti vizsgálata a belső ellenőrzés részeként végezhető, annak eredményét az AEO-s igazgatósággal is indokolt megismertetni.
- 164.** A Vámkódex 23. cikkének (2) bekezdésével összhangban az engedélyesnek haladéktalanul értesítenie kell az AEO-engedély felügyeletét végző igazgatóságot az AEO-engedély kibocsátását követően felmerült érdemi változásokról, intézkedésekről, és bármely olyan tényezőről, amely befolyásolhatja az engedély fenntartását vagy tartalmát (a továbbiakban bejelentési kötelezettség). Az engedélyesnek arról is tájékoztatást kell adnia, hogy valamely kritériumnál fennálló probléma milyen hatással van a többi kritérium teljesülésére. Ilyen értesítést és változásbejelentést kizárólag az eAEO-STP-n keresztül fogad el az AEO-s igazgatóság. Ehhez bővebb információt a [NAV honlapjának AEO felületén](#) a Gyakran

ismételt kérdések az eAEO-STP használatáról című dokumentum 17. kérdése és melléklete tartalmaz.

- 165.** A bejelentési kötelezettség keretében az engedély fenntartását vagy tartalmát negatívan érintő tényezők mellett az engedélyesnek arról is tájékoztatni kell az AEO-engedély felügyeletét végző igazgatóságot, hogy milyen korrekciós (javító és prevenciós) intézkedéseket vezetett be, vagy kíván bevezetni a probléma kiküszöbölése és újbóli előfordulásának megakadályozása érdekében. Ez utóbbi esetben a tervezett határidőt is meg kell jelölni.

Példa: Az engedély fenntartását vagy tartalmát negatívan érintő tényező a vámigazgatási bírság kiszabása, mely elsődlegesen a vám és adóügyi megfelelést érinti. Ebben az esetben az engedélyesnek nem csak a korrekciós intézkedéseit kell leírnia, amivel megszünteti a rossz gyakorlatot, hanem azt is, hogy ezt a negatív tényezőt mi idézte elő, az hogyan hat az egyéb feltételekre, például a fizetőképességre vagy a nyilvántartások vezetésére.

- 166.** A bejelentési kötelezettség alapját képező információ nagyban függ a gazdálkodó tevékenységétől, méretétől, ellátási láncban vállalt szerepétől, így minden formációra kiterjedő teljes lista összeállítása nem lehetséges. A bejelentési kötelezettség jellemző példáit a 3. melléklet tartalmazza.

34. Nyomon követés a vámhatóság által

- 167.** A NAV részéről az engedélyt az azt kibocsátó AEO-s igazgatóság követi nyomon. Ez abban az esetben változhat, ha az engedélyes székhelye megváltozik, és ezáltal átkerül egy másik igazgatóság illetékességi területére.
- 168.** A nyomon követés folyamatos tevékenység, az engedély visszavonásáig fennmarad. Alapját a megelőző engedélyezés megállapításai képezik, különösen azok a feltárt tényezők, amelyek, noha az engedély kiadását és fenntarthatóságát nem akadályozták, de maradék kockázatot jelenthetnek. Ezt az alapinformációt egészítik ki a nyomon követés fázisában bejövő új információk, például az engedélyes által bejelentett, és/vagy vámhatóság által feltárt kockázatok, és az esetlegesen újonnan megállapított kockázatok. A nyomon követés során a vámhatóság ellenőrzi, hogy az AEO a számára bevezetni javasolt intézkedéseket megvalósítja-e.
- 169.** Az egyedi nyomon követés keretében az AEO-s igazgatóság minden, az engedélyezés során megtett intézkedéstípust megismételhet – például adatbázis-lekérdezés, helyszíni szemle, adatkérés stb. – annak érdekében, hogy a lehető legpontosabb képet kapja a gazdálkodóról.
- 170.** A nyomon követés történhet a gazdálkodó bevonásával (helyszíni szemle, adatkérés), vagy anélkül (adatbázisok lekérdezésével). A gazdálkodóval való kooperáció ugyanolyan jelentőséggel bír ebben a szakaszban is, mint az alapaudit során. Ehhez az AEO kapcsolattartójának folyamatos közreműködése szükséges.
- 171.** Ha a nyomon követés során az engedély fenntartását vagy tartalmát befolyásoló tényezőt, kockázatot tárnak fel, az AEO-s igazgatóság tájékoztatja az AEO-t a nyomon követési intézkedésről, annak eredményéről, a feltárt kockázatról, az AEO részéről megtenni szükséges kiigazításokról.

35. Újraértékelés

- 172.** A Vámkódex 23. cikk (4) bekezdés a) pontja alapján, az FJA 15. cikk (1) bekezdésében

foglalt esetekben az engedély újraértékelésének van helye. Vagyis akkor, ha:

- a) az uniós jogban beállt változás hatással van az engedélyre;
 - b) a nyomon követés eredménye szerint arra szükség van, ami azt jelenti, hogy vélhetően nem teljesül valamely kritérium;
 - c) az engedélyes bejelentése vagy más forrásból rendelkezésre álló információ alapján arra szükség van.
- 173.** Az újraértékelés tehát a nyomon követés során felmerült bizonyos tényező következménye. Annyiban különbözik a két tevékenység, hogy a nyomon követés folyamatos tevékenység, az újraértékelés pedig ennek során bevezetett konkrét eljárás. Újraértékelésnél az egyes kritérium vagy kritériumok újbóli vizsgálata szükséges, mivel felmerült annak a lehetősége, hogy az már nem teljesül. Ez nem feltétlenül kötődik negatív tényezőhöz, hiszen akkor is újra kell értékelni az engedélyt, ha például az engedélyes új telephelyet nyit, ahol vámtevékenységet fog folytatni.
- 174.** Az újraértékelés tehát lehet teljes körű vagy részleges, attól függően, hogy a jelek szerint mennyi kritérium nem teljesül. A részleges újraértékelés során is kiderülhet, hogy a többi kritériumot is újból ellenőrizni kell.
- 175.** Az újraértékelést az engedélyes nem kezdeményezheti, csak kizárólag a vámhatóság. A megindításról, lezárásról és eredményéről az engedélyes az eAEO-STP-n keresztül értesül.
- 176.** Az újraértékelés keretében minden, az engedélyezés során megtett intézkedési típust meg lehet ismételni annak érdekében, hogy a felügyeletet ellátó AEO-s igazgatóság megbizonyosodjon arról, hogy a gazdálkodó továbbra is teljesíti-e a kritériumokat.
- 177.** Az újraértékelés során a Vám törvény 79. §-ában meghatározott eljárás határidő-számítást alkalmazza az AEO-s igazgatóság. A rendelkezésre álló határidő 90 nap.

36. Felfüggesztés

- 178.** Az AEO-s igazgatóság az engedély kezelése keretében, a Vámkódex 23. cikk (4) bekezdése b) pontja alapján, az FJA 16. cikk (1) bekezdése szerinti esetekben az AEO-engedélyt felfüggeszti.
- 179.** Az AEO-státusz felfüggesztése azt jelenti, hogy a kiadott engedély bizonyos ideig nem érvényes. A jogszabály erejénél fogva elrendelhető az AEO-engedély azonnali felfüggesztése. Mindazonáltal a felfüggesztés jellemzően azon alapul, hogy a nyomon követés vagy újraértékelés során lefolytatott vizsgálat eredményeként fedeztek fel hiányosságokat, amik időlegesen azt eredményezik, hogy nem teljesül valamennyi AEO-kritérium.
- 180.** A felfüggesztés esetei a következők (FJA 16. cikk (1) bekezdés alapján):
- a) a vámhatóság megítélése szerint lehetséges, hogy elegendő ok van az engedély (határozat) megsemmisítésére, visszavonására vagy módosítására, de nem áll rendelkezésére a döntéshozatalhoz elegendő információ;
 - b) a vámhatóság megítélése szerint nem teljesülnek a kritériumok vagy az engedélyes nem teljesíti a kötelezettségeit, és időt nyújt az engedélyesnek ezek teljesítésére;
 - c) az engedélyes maga kéri, mert ideiglenesen nem tudja teljesíteni a kritériumokat vagy a kötelezettségét.
- 181.** A felfüggesztést tehát elrendelheti az AEO-s igazgatóság a saját információi, észlelése alapján, illetve kérheti az engedélyes.
- 182.** A felfüggesztés lehet teljes vagy részleges. A részleges felfüggesztés AEOF-típusú engedélynél történhet, amikor az egyik szegmens (C vagy S) valamely kritériumának nem teljesülése vagy annak gyanúja forog fenn.

- 183.** Ha a felfüggesztést az engedélyes kéri bejelentési kötelezettsége keretében, a felfüggesztés csak az engedélyes megfelelően indokolt cselekvési terve alapján engedélyezhető. Az AEO köteles a kérését megindokolni, és cselekvési tervet benyújtani. Ez tartalmazza a meghozni kívánt helyreállító intézkedéseket és az ezek végrehajtásához szükséges várható időtartamot. Az engedélyt akkor lehet ezen az alapon függeszteni, ha a cselekvési terv és indoklása ésszerűnek tekinthető.
- 184.** Fontos tényező, hogy a felfüggesztést az AEO szándékosan nem használhatja csak arra a célra, hogy elhalassza a visszavonást vagy elkerülje azt az esetet, hogy a vámhatóság által kezdeményezett visszavonáskor három évig nem kérhet új AEO-engedélyt.
- 185.** Különböské van a felfüggesztés időtartamában az FJA 17. cikke szerint, ha:
- a) a felfüggesztésre a határozat/engedély megsemmisítési, visszavonási vagy módosítási feltételei teljesülésének a megállapításához van szükség, akkor az időtartam maximum 30 nap;
 - b) a Vámkódex 39. cikk a) pontjában foglalt kritérium megsértése miatt történt a felfüggesztés, akkor az időtartam a VA 24. cikkében foglalt személyek (kérelmező, kérelmező vámügyeiért felelős alkalmazott, a kérelmezőért felelős vagy annak vezetése felett ellenőrzést gyakorló személy) jogszabálysértésének a megállapításáig terjedhet;
 - c) a felfüggesztést az AEO indítványozta, ekkor az időtartam az, amit az AEO megjelölt, és ami kérésére hosszabbítható; továbbá azt a vámhatóság is meghosszabbíthatja annyi, de legfeljebb 30 nappal, ami elég annak megállapításához, hogy az AEO által tervezett intézkedésekkel a kérdéses kritérium vagy a kötelezettség teljesül-e;
 - d) az igazgatóságnak az a szándéka, hogy a felfüggesztést követően megsemmisíti, visszavonja vagy módosítja a határozatot/engedélyt, akkor szükség esetén hosszabbíthatja a felfüggesztést addig a napig, amittől kezdve hatályos a megsemmisítő, visszavonó vagy módosító határozat.
- 186.** Ha a felfüggesztés nem az engedélyes kérelmére és annak megfelelően történne, akkor az illetékes AEO-s igazgatóság értesíti az AEO-t a megállapításairól, a lefolytatott értékelésről és arról a tényről, hogy ha a gazdálkodó nem orvosolja a helyzetet, az értékelés eredményeként az engedélyt felfüggesztheti. A felfüggesztés előtt az AEO-nak joga van a meghallgatásra és a helyzet esetleges orvoslására, amiről az eAEO-STP-n keresztül értesül. Az észrevételeket és a kiigazításokat az értesítéstől számított 30 naptári napon belül teheti meg (lásd az FJA 8. cikk (1) bekezdését).
- 187.** Az engedély felfüggesztése minden esetben egy átmeneti fázis, mely két módon zárulhat: ha a felfüggesztésre okot adó körülmény már nem áll fenn, úgy a felfüggesztést a vámhatóság megszünteti (azaz az engedély újra érvényes lesz), ellenkező esetben az engedélyt visszavonják.
- 188.** Ha az AEO-engedélyt a vonatkozó kritériumok valamelyikének nem teljesülése miatt kell felfüggeszteni, úgy az AEO-engedélyen, vagy annak valamely feltételén alapuló más engedélyt szintén felfüggesztik (lásd az FJA 30. cikkének (1) bekezdését).

37. Visszavonás

- 189.** A hatóság az engedély kezelése keretében a Vámkódex 28. cikk (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott esetekben visszavonja a kibocsátó határozatot, vagyis akkor, ha:
- a) az engedély kiadására vonatkozó kritériumok közül egy vagy több nem teljesült vagy már nem teljesül többé;
 - b) az engedélyes azt kéri; ennek oka lehet például a gazdasági tevékenységben bekövetkező változás, a cég megszűnése teljesen, vagy más cégbe való beolvadással stb.

- 190.** A felfüggesztéshez képest a visszavonásnál a kritériumok nem teljesülése már nem tekinthető ideiglenesnek, az adott probléma javító intézkedésekkel, kiigazításokkal nem orvosolható, vagy azokat az engedélyes nem akarja vagy nem képes megtenni.
- 191.** A kritériumok nem teljesülése vezethet azonnali visszavonáshoz, erre példa lehet az engedélyes vámtevékenységének megszűnése, EORI-számának megszűnése stb.
- 192.** A visszavonás a felfüggesztéshez hasonlóan lehet teljes, vagy AEOF-típusú engedély esetén részleges.
- 193.** A visszavonó határozat meghozatala előtt az illetékes AEO-s igazgatóság értesíti az engedélyest a megállapításairól, a lefolytatott értékelésről és arról a tényről, hogy az értékelés eredményeként az engedély visszavonását tervezi. Az AEO-nak joga van visszavonás előtt a meghallgatásra, kivéve, ha a meghallgatáshoz való jogot az ezt megelőző felfüggesztési eljárás során már alkalmazták. Erről az eAEO-STP-n keresztül értesül.
- 194.** Ha a visszavonás nem az engedélyes kérelmére történik, akkor a visszavonás napjától számított három éven belül nem fogadható be új AEO-engedély iránti kérelem.
- 195.** Amennyiben az AEOF-engedéllyel rendelkező gazdálkodó az egyik szegmens (vagy az AEOC vagy az AEOS) valamely kritériumát többé már nem teljesíti, de a másik szegmensnek továbbra is megfelel, akkor AEOF-engedély részleges visszavonásával részére új AEOC- vagy AEOS-engedélyt bocsátanak ki. A részleges visszavonást az engedélyes is kérheti az eAEO-STP-n keresztül.
- 196.** Az AEO-engedély visszavonása nem érinti automatikusan az engedélyes egyéb vámhatósági engedélyeit, kivéve, ha az AEO-státusz a másik kedvező határozat feltétele volt, vagy a másik kedvező határozat olyan AEO-kritériumon alapult, amely már nem teljesül (lásd a VA 34. cikk (1) bekezdését).

X. Fejezet

Záró rendelkezések

- 197.** Az útmutató a kiadmányozás napjától érvényes, a NAV weboldalának AEO-(engedélyezett gazdálkodó) felületén közzé kell tenni.
- 198.** A kiadmányozás napjától érvénytelen az engedélyezett gazdálkodó (AEO) státusról szóló 3002/2018. útmutató.

Budapest, 2021. szeptember 28.

1. melléklet a 3006/2021. útmutatóhoz

A vállalkozás belső ellenőrzésének vizsgálati szempontrendszere

A szempontrendszerben foglaltakat az engedélyezés és a nyomon követés során is alkalmazni kell!

I. Jogszályi háttér

Vámkódex 39. cikk b) pont: Annak bizonyítása a kérelmező részéről, hogy műveleteit és az áruforgalmat szigorúan ellenőrzi a kereskedelmi és adott esetben szállítási nyilvántartások vezetésének rendszerén keresztül, ami lehetővé teszi a megfelelő vámellenőrzést.

VA 25. cikk: A kereskedelmi és szállítási nyilvántartások vezetésének kielégítő színvonalú rendszere.

VA 25. cikk 1) bekezdés f) pont: Olyan igazgatási szervezettel rendelkezik, amely megfelel a vállalkozás típusának és méretének és alkalmas az áruforgalom kezelésére, valamint olyan belső ellenőrzéssel rendelkezik, amely képes a hibák megelőzésére, felderítésére és kijavítására, valamint a jogellenes vagy szabálytalan ügyletek megelőzésére és felderítésére.

VA 25. cikk 1) bekezdés i) pont: Biztosítja, hogy az érintett munkavállalói utasítást kapjanak arra, hogy a vámhatóságokat tájékoztassák, ha a megfeleléssel kapcsolatban nehézségeket fedeznek fel, és megfelelő eljárásokat hoz létre ahhoz, hogy az ilyen nehézségekről a vámhatóságok tájékoztatást kapjanak.

II. Általános szabályok

A vállalkozások igazgatási szervezetére vonatkozó „egységes szabály” nincs. A kérelmezőnek azt kell bizonyítania, hogy az általa alkalmazott üzleti modellt figyelembe véve saját igazgatási szervezete alkalmas az áruforgalom kezelésére, és a kérelmező rendelkezik megfelelő belső ellenőrzési rendszerrel.

Elvárás, hogy a kérelmező rendelkezzen a folyamatok, a hatáskörök és - releváns üzleti modell esetében - a távollétre vonatkozó eljárási szabályok (feladatellátás, felelősség, képviselési szabályok) egyértelmű leírását tartalmazó írásos eljárásokkal és munkautasításokkal, és azokat megfelelően végre is hajtja.

A mikro- és kisvállalkozásoknál az elvárásnak igazodnia kell a vállalkozás méretéből adódó speciális körülményekhez, így azoknak más, a vámhatóság által elfogadott módon is eleget lehet tenni. Ilyen mód lehet a tartós távollét esetén új alkalmazott ideiglenesen (határozott időre való) munkába állítása, az adott feladat/tevékenység kiszervezése (szükség esetén a megbízó előzetes értesítése és beleegyezése mellett), végső esetben a tevékenység szüneteltetése.

A belső ellenőrzési eljárások nemcsak a vámügyi szabályokkal érintett műveletekért felelős szervezeti egység működésére vannak hatással, hanem minden olyan tevékenységére, ami a nemzetközi ellátási láncsal kapcsolatos, amelyben a kérelmező részt vesz. Sikeres működésben a kérelmező teljes körű piaci megítélése is javulhat.

A belső ellenőrzés sokféleképpen megvalósulhat az egyszerű „négy szem” szabálytól az elektronikus hitelességi ellenőrzésig. A lényeg, hogy képes legyen a működésben előforduló szabálytalanságok felfedezésére, megszüntetésére, és új belső intézkedésekre vonatkozó javaslat alapján a további előfordulás megakadályozására.

A szabálytalanságok, ideértve a vámjogszabályok megsértését is, és az ezzel összefüggésben a gazdálkodót sújtó szankciók azt jelezhetik, hogy a belső ellenőrzési rendszer nem működik, vagy esetleg nincs is. Minden esetben vizsgálat alá kell vonni valamennyi olyan körülményt, ami a szabálytalanság bekövetkeztéhez vezetett. Ez a belső ellenőrzés feladata, ugyanakkor az AEO-eljárás is, ami egyidejűleg a belső ellenőrzés hatékonyságának elemzésére is kiterjed.

Mindezekből következik, hogy a belső ellenőrzésnek nem csak utólagos (szabálytalanságot követő) jellege kell, hogy legyen, hanem preventív hatással is kell bírnia. Így minden szabályszegést abból a szempontból kell vizsgálni, hogy javuljon a belső ellenőrzési rendszer, és elkerülhető legyen a jogsértés, szabálytalanság megismétlése. A nem megfelelő belső

ellenőrzés azt mutatja, hogy a vállalkozás szabályozottsága hiányos, ami az AEO-kérelem elutasításához, a meglévő engedély felfüggesztéséhez vagy visszavonásához vezethet.

A belső ellenőrzés szabályrendszerének felállításakor figyelni kell arra, hogy az nem pótolja a vállalkozás tevékenységét támogató folyamatba épített ellenőrzéseket.

III. Fő szempontok

A belső ellenőrzés vizsgálatánál különösen a következő szempontokra kell figyelni:

1. Belső szabályzatok megléte

A működést a vállalkozás profiljába illeszkedő és vezetése által jóváhagyott, folyamatosan aktualizált, általános, és az egyes területekre, tevékenységekre is meghatározott írásos belső szabályzatok, munkautasítások kell, hogy meghatározzák. Ezeknek mindig hozzáférhetőnek kell lennie, és az alkalmazottaknak a vállalkozás saját működése szerint meghatározott módon meg is kell ismernie.

Mindez alkalmazandó a mikro- és kisvállalkozásokra, és az egyéni vállalkozásoknál is. Ha az egyéni vállalkozónak nincs alkalmazottja, AEO szempontból akkor is igazolnia kell, hogy írásban lefektetett szabályok szerint látja el a tevékenységét és az egyes részfeladatokat is. Kiszervezett tevékenységnél szerződéssel kell rendelkeznie.

2. Munka- és a felelősségi körök elkülönítése

Egy vállalkozás működése akkor a legideálisabb, ha az egyes részfeladatok végrehajtása területenként elválik egymástól. Például az áru előállításához szükséges alapanyagok meghatározása, megrendelése, bevételezése, kifizetése a rendszerben nem ugyanannak a személynek a feladata. A munka- és felelősségi körök elkülönítésével csökkenthető a véletlenszerű hiba vagy a tudatos szabályszegés lehetősége, mivel így egyértelműen beazonosítható a mulasztás és annak felelőse is.

Ha a munka- és felelősségi körök elválasztása a vállalkozás típusa miatt (például mikro- vagy kisvállalkozás, alkalmazottal bíró egyéni vállalkozó) nem megoldható, a belső ellenőrzés folyamatában akkor is meg kell határozni, hogy adott személy felelősségi köre meddig terjed, és milyen tevékenységekre van hatással.

3. Vezetői revízió

Elsődleges szempont, hogy a vállalkozás egyes divíziói, például gyártás, könyvelés (a továbbiakban együtt: szervezeti egységek) revízió alatt álljanak, vagyis az adott területek, tevékenységek vezetői személyesen felügyeljük a megfelelő működést. Ez ki kell, hogy terjedjen az adott szervezeti egységben dolgozó alkalmazottak munkájának ellenőrzésére.

Mikro- és kisvállalkozásoknál, illetve alkalmazottal bíró egyéni vállalkozóknál jellemző az egyszemélyi vezetés és döntési pozíció. Ebben az esetben elsőként azt kell vizsgálni, hogy van-e olyan feladatkör, ami nem az egyszemélyi vezetés felügyelete alatt áll. Ha van, akkor kérdéses, annak vezetője milyen revíziót gyakorol felette, illetve a vállalkozás egésze felett. Egyszemélyes vállalkozásnál az a megfelelő, ha a működés szabályozott, szabványokat alkalmaznak, kiszervezett tevékenységnél pedig, ha a szerződésben lefektetett kötelezettségek szerint történik a feladatellátás.

4. Vállalkozás méretéhez igazodó belső ellenőrzés

Minden vállalkozásnál figyelemmel kell lenni annak méretére, és ahhoz kell igazítani a szabályozottságot, és a belső ellenőrzést is.

Két ellenpólusként:

- a) A mikro- és kisvállalkozásnál azt kell szem előtt tartani, hogy legyen olyan személy, aki az egyes, egymástól elváló tevékenységeket dokumentáltan felülvizsgálja.

Extrém esetben egy két főből álló vállalkozásnál, illetve a kevés létszámmal bíró egyéni vállalkozásnál tekintsék át egymás feladatának az ellátását (négy szem szabály).

- b) Közepes vagy multinacionális nagyvállalatnál jellemzően külön csoport foglalkozik a belső ellenőrzéssel, vagy az átláthatóság érdekében az anyavállalat, vagy külsős cég végzi ezt a feladatot.

5. Belső ellenőri pozíció megléte

A hatékonyság szinten tartása és növelése, a működésbeli hibák kiszűrése és megszüntetése kritikus pont. Megvalósításának és hosszú távú fenntartásának legcélravezetőbb módja független belső ellenőr státusz kialakítása a vállalkozáson belül, vagy, ahol ezt a vállalkozás volumene megengedi, a feladattal egy külsős, erre szakosodott szakértőt megbízni, illetve ISO minőségirányítási szabványt alkalmazni.

A vállalkozáson belül megbízott belső ellenőr feladata egy vezetőség által jóváhagyott, meghatározott periódusra (például éves vagy féléves időtartamra) kidolgozott belső ellenőrzési terv felállítása.

6. Belső ellenőrzési terv felállítása, végrehajtása

Az ellenőrzési terv és végrehajtása akkor megfelelő, ha

- a) periodikusan lefedi a vállalkozás valamennyi releváns szervezeti egységét és folyamatát;
- b) az egyes ellenőrzésekről a belső ellenőr vagy az ellenőrzést folytató személy, külső szakértő jegyzőkönyvet készít, és annak megállapításait, különös tekintettel a negatív megállapításokra, közli az érintett szervezeti egység vezetőjével és a vállalkozás vezetőivel;
- c) az ellenőrzés alá vont folyamatok és a javasolt javító intézkedések egyértelműen mutatják, hogy azok a vállalkozás mely területét érintik, és milyen intézkedést hajtottak végre;
- d) a negatív megállapítások esetében a belső ellenőr javító intézkedésekre tesz ajánlásokat. Ebbe bevonja a vizsgált szervezeti egység vezetőjét, aki közli az azzal kapcsolatos észrevételeit, mivel a javító intézkedés végrehajtása további intézkedéseket eredményezhet. Ez költségigényes lehet, szervezeti átalakítást tehet szükségessé, esetleg felső(bb) vezető döntését követelheti meg;
- e) az egyeztetett és jóváhagyott javító intézkedések végrehajtását a belső ellenőr megvizsgálja, szükség esetén soron kívüli ellenőrzést vezet be, hogy megbizonyosodjon arról, hogy a hibát ténylegesen kiküszöbölték;
- f) a belső ellenőr a következő időszakra vonatkozó belső ellenőrzési tervben szükség szerint külön figyelmet fordít a korábbi hibák előfordulásának újraellenőrzésére.

A mikro- és kisvállalkozásoknál, illetve az alkalmazottal bíró egyéni vállalkozóknál a fentiek a vállalkozás mérete és szerveződése szerint alkalmazandók, figyelemmel a 4. pontban foglaltakra is.

Elfogadható, ha kis létszámnál az ellenőrzött dokumentumot az ellenőrzést végző kézjegyével, az ellenőrzés dátumának feltüntetésével látja el, és rávezeti, hogy rendben találta-e. Hiba feltárásakor azt a dokumentumon jelezni kell, majd külön dokumentumban rögzíteni (jegyzőkönyv), esetleg az ellenőrzés megtörténtét, a hiba feltárását és javítását nyilvántartásban igazolni. A hibajavítás módját szintén rögzíteni szükséges.

7. Vállalkozáson belüli oktatás

7.1 Szabályzatok

A vállalkozás optimális működéséhez elengedhetetlen, hogy a belső igazgatási rendszer eszközeit az új alkalmazottak, illetve azok frissítéseit a meglévő alkalmazottak és szükség szerint a kiszervezett szolgáltatást ellátók (a 7.1 és 7.2 alpontokban a továbbiakban együtt:

alkalmazottak) megismerjék. Mindez igaz az általános, minden alkalmazottra vonatkozó szabályzatra, és a speciális, csak egyes szervezeti egységek alkalmazottaira vonatkozó szabályzatra is.

A megismertetést a vállalkozás saját működése szerint határozza meg, így megtörténhet például:

- a) célzott oktatással (például az új belépő első munkanapján),
- b) a szabályzat (és módosítása) kihirdetésével,
- c) belső informatikai hálózaton való terítéssel.

A b) és c) pont az alkalmazott önképzését feltételezi.

7.2 AEO-tudatosság

A vállalkozásnak gondot kell fordítania arra, hogy az egyes szervezeti egységek tudatában legyenek annak, hogy AEO szempontból releváns tevékenységet látnak el. Ez azzal jár, hogy az AEO-engedélyezés, illetve az AEO nyomon követés időszakában jelezni kell minden olyan tényezőt, ami az engedély kiadását vagy fenntartását befolyásolhatja. Ezért az érintett alkalmazottaknak tudatában kell lenniük, hogy

- a) mit,
- b) milyen esetben,
- c) kinek,
- d) milyen módon

kell jelenteniük a vállalkozáson belül.

A VA 25. cikk 1) bekezdés i) pontjának való megfelelés érdekében szintén szabályozni kell a bejelentés módját az ügyben eljáró NAV-igazgatóság felé. Ki kell jelölni a bejelentő személyt, aki lehet a vállalkozás belső ellenőre, a vámügyekért vagy az (AEO) kérelemért felelős kapcsolattartó, vagy a vállalkozóért felelős személy. Mindezt a vállalkozásnak írásban kell szabályoznia és azt meg kell ismertetnie az alkalmazottaival és az igazgatósággal is.

IV. Az Önértékelési kérdőív vonatkozó kérdései

„Kérdés 3.3. Belső ellenőrzési rendszer

3.3.1. Rendelkezik Ön a belső ellenőrzési rendszerekkel kapcsolatos belső iránymutatással a számviteli, beszerzési, értékesítési, vámügyi, termelés, anyag- és áruigazgatási és logisztikai osztályra vonatkozóan?

Ha igen, ismertesse röviden, és azt is fejtse ki, hogy hogyan történik ezek frissítése. Például az olyan intézkedések, mint a munkautasítások, személyzeti képzés, hibák ellenőrzésére vonatkozó utasítások és a lektorálási mechanizmus.”

Milyen szempontokat fog vizsgálni a NAV?

Áttekintik az egyes szervezeti egységek működésének szabályait, amik megjelenhetnek:

- a) általános működési szabályzatban,
- b) adott szervezeti egységre vonatkozó speciális szabályzatban,
- c) munkautasításban,
- d) munkaköri leírásban.

Fontos, hogy ezekben a dokumentumokban, szabályzatokban egyértelműen meg legyenek határozva az alábbiak:

- a) feladatléírás,
- b) felelősségi körök,
- c) távollét esetén a helyettesítés szabályai,
- d) alkalmazottakra vonatkozó, szabálytalanságok felfedésekor követendő gyakorlat (ki, mikor, kit, miről értesít),
- e) vezetői ellenőrzési tevékenység mozzanatai.

Milyen, belső ellenőrzésre vonatkozó speciális szempontokat fog vizsgálni a NAV?

Ha a vállalkozás rendelkezik belső ellenőrzési rendszerrel, 3 évre visszamenőleg át fogja tekinteni, hogy az

- a) minden releváns szervezeti egységet lefed-e,
- b) mikor volt az egyes szervezeti egységek utolsó ellenőrzése,
- c) az ellenőrzésről készült-e jegyzőkönyv, voltak-e negatív megállapítások,
- d) az ellenőrzés negatív megállapításait követte-e javító intézkedés meghatározása,
- e) a javító intézkedést végrehajtották-e,
- f) a megállapítást követően történt-e az adott szervezeti egységre vonatkozó oktatási naplóval dokumentált oktatás, szabályzat- vagy munkautasítás-módosítás.

Ha fiatal vállalkozás kérelmezi az AEO-engedélyt, és még nem működik három éve, vagy már három évnél régebben működik a vállalkozás, de a belső ellenőrzését kevesebb mint három éve alakította ki, akkor a NAV a megalakulás óta, illetve a belső ellenőrzés kialakítása óta eltelt, e tárgyban rendelkezésre álló időszakot vizsgálja.

Ha a NAV hiányosságokat tár fel a vizsgálati szempontokhoz képest, azok kiküszöbölését célzott ajánlásokkal fogja közölni a kérelmezővel vagy engedéllyessel.

Ha egy új kérelmező egyáltalán nem működtet belső ellenőrzési rendszert, vagy működtet, de az nem felel meg az AEO-szempontoknak, azt ki kell javítani, illetve ki kell építeni ahhoz, hogy megkaphassa az engedélyt.

„**3.3.2.** A belső ellenőrzési folyamatoknál végeztek belső/külső auditot? Ez a vámügyi rutin eljárásaira is kiterjedt?

Ha igen, kérjük, csatolja a legutóbbi auditjelentés egy példányát.”

Milyen szempontokat fog vizsgálni a NAV?

Áttekinti, hogy történt-e a vállalkozásnál a belső ellenőrzést vizsgáló

- a) belső audit (cégen belüli vagy anyavállalat által végzett), vagy
- b) külső audit (független könyvelők/auditorok, a vámhatóság vagy más kormányzati szervek által végzett).

A NAV megvizsgálja az auditot dokumentáló jegyzőkönyvet vagy jelentést, meggyőződik arról, hogy voltak-e feltárt hiányosságok, és azokat hogyan szüntették meg, továbbá milyen intézkedéseket tettek a jövőbeni előfordulás megakadályozására.

A belső ellenőrzés működésének vizsgálatára irányuló belső audit megerősíti azt, hogy a vállalkozás nemcsak a tevékenységével összefüggő folyamatok megfelelőségére törekszik, hanem ténylegesen hatékony és jól működtetett belső ellenőrzéssel kívánja azt kontrollálni és megőrizni.

„**3.3.3.** Röviden ismertesse a számítógépes fájlok (állandó adatok vagy mesterfájlok) ellenőrzésére vonatkozó eljárásokat? Ezek az eljárások hogyan kezelik az Ön részéről az alábbi kockázatokat?

- a) Az ügyletek helytelen és/vagy hiányos nyilvántartása a számviteli rendszerben.
- b) Hibás állandó adatok vagy elavult adatok, például cikkszámok és vámtarifaszámok használata.
- c) A vállalati folyamatok elégtelen ellenőrzése a kérelmező vállalatán belül.”

Milyen szempontokat fog vizsgálni a NAV?

Áttekinti a vállalkozás kiadott és alkalmazott belső szabályzatait, munkautasításait, munkaköri leírásait abból a szempontból, hogy tartalmazznak-e rendelkezéseket, arról, hogy

- a) milyen módon kell biztosítani a helyes és hibátlan adatrögzítést,

- b) ki és milyen időközönként ellenőrzi, hogy vannak-e a hibás állandó és elavult adatok (például cikkszámok, vámtarifaszámok) a rendszerben,
- c) a hibás állandó és elavult adatok kivezetése vagy letiltása milyen szabályok mentén történik,
- d) ki és milyen módon dönt arról, hogy a vállalkozás milyen területei kerüljenek belső ellenőrzés alá, és az ellenőrzéseket milyen időközönként folytassák le.

V. Belső ellenőrzés vizsgálatának konklúziója

- A.** Ha az egyes kérdéseknél meghatározott egy vagy több szempont nem teljesül a kérelmező vagy engedélyes eljárásaiban, a NAV ajánlást tesz arra, hogy milyen módon lehet megfelelni a szabályrendszernek. Ez különösen hangsúlyos abban az esetben, ha egyáltalán nincs belső ellenőrzés.
- B.** Ha a NAV a belső ellenőrzési rendszert az engedélyezés során megfelelőnek találta, vagy csak kisebb ajánlásokat kellett tennie a kérelmezőnek, akkor az engedély kiadásakor felállított nyomon követési tervben a maradék kockázati szinttel összhangban meghatározza, hogy ad hoc jelleggel (például a következő három évben egyszer) kérni fogja az engedélyestől
 - a) egy meghatározott időszakra vonatkozó belső ellenőrzési tervét,
 - b) az utolsóként megvalósított belső ellenőrzési terv jegyzőkönyvét, annak bemutatását, hogy a negatív megállapításoknál a feltárt hibák kiküszöbölésére milyen intézkedések születtek, továbbá
 - c) azon javító intézkedések bemutatását, amik a vállalkozás saját folyamatainak javítására, a vállalkozás fejlődésére voltak hatással.
- C.** Ha a NAV azt állapította meg az engedélyezés során, hogy nincs a vállalkozásnak belső ellenőrzési rendszere, és annak felállítása a NAV javaslatai alapján megtörtént, vagy volt ugyan belső ellenőrzés, de nem volt az AEO-szabályok szerint megfelelő, és a NAV javaslatára több átalakítást kellett rajta végrehajtani, akkor az engedély kiadásakor felállított nyomon követési tervben a NAV évente kéri az engedélyestől
 - a) a következő időszakra vonatkozó belső ellenőrzési tervét,
 - b) az előző időszak végrehajtott belső ellenőrzési tervének jegyzőkönyvét, annak bemutatását, hogy a negatív megállapításoknál a feltárt hibák kiküszöbölésére milyen intézkedések születtek, továbbá
 - c) azon javító intézkedések bemutatását, amik a vállalkozás saját folyamatainak javítására, a vállalkozás fejlődésére voltak hatással.
- D.** Ha a NAV azt állapítja meg, hogy a belső ellenőrzés hatékonysága növekszik, és a vállalkozás hatékonyan reagál a feltárt szabálytalanságokra, csökkentheti a belső ellenőrzési terv és végrehajtását alátámasztó dokumentumok ellenőrzésének a számát, és/vagy elegendő csak a tervet vagy csak a végrehajtást alátámasztó dokumentumokat bekérnie. Ugyanakkor felhívja az engedélyes figyelmét arra, hogy a későbbiekben se mulassza el a feltárt hibák és azok kezelésének bejelentését.
- E.** Ha a NAV azt állapítja meg, hogy a belső ellenőrzés hatékonysága csökkent (például vámjogszabályt vagy adószabályt sértettek, de a belső ellenőrzési terv ezeken a területeken nem tárt fel szabálytalanságot; vagy a belső ellenőrzéssel feltárt szabálytalanságok száma növekvő tendenciát mutat), akkor a nyomon követési tervben a belső ellenőrzés vizsgálatát újra betervezi.

2. melléklet a 3006/2021. útmutatóhoz

Vállalati információtechnológiai rendszerek és technológiák (IT) biztonsági vizsgálatának szempontjai

A szempontrendszerben foglaltakat az engedélyezés és a nyomon követés során is alkalmazni kell! Figyelemmel kell lenni arra, hogy a gazdálkodók méretükből és tevékenységükből adódóan a kritériumot eltérő módon tudják teljesíteni. Az itt foglaltak általános tudnivalókkal segítik a felkészülést és a megfelelést.

A Vámkódex 39. cikk b) pontjához rendelt VA 25. cikk 1) bekezdés h) és j) pontjai rendelkeznek a gazdálkodó nyilvántartásainak és információinak archiválásához, az információvesztés elleni védelemhez, valamint informatikai hálózatának jogosulatlan behatolással szembeni védelméhez és dokumentációjának megóvásához szükséges kritériumokról.

A kritérium teljesítéséhez a mellékletben foglaltak segítséget, egyben támpontot nyújtanak.

I. Az Önértékelési kérdőív vonatkozó kérdései

3.6 – Eljárások a biztonsági másolatokra, a helyreállításra, a tartalékeljárásra, valamint az archiválásra vonatkozóan

3.7 – A számítógépes rendszerek védelme

3.8 – A dokumentáció biztonsága

II. Általános szempontrendszer

Alapvető követelmény:

1. gazdálkodó méretéhez és tevékenységéhez igazodó IT-rendszer,
2. megfelelő védelmi stratégia, benne vírusvédelmi rendszer,
3. vészhelyzetkezelés.

Lényegi kérdések:

1. IT-rendszer biztonsági szintje,
2. alkalmazott IT eljárási szabályok, személyzetre és a szervezetre vonatkozó szabványok,
3. IT-eszközök környezeti infrastruktúrában való elhelyezésére vonatkozó szabályok,
4. adatbiztosítás,
5. szükséghelyzet-megelőzés szabályai.

Vizsgálat tárgya:

1. szerverszoba,
2. hálózatok fizikai védelme,
3. hálózatok védelme tűzfalal,
4. internetes adatátvitel és -tárolás biztonsága,
5. eljárási rendek, szabványok,
6. jogosultságkezelés,
7. mentési (archiválási) rend,
8. vírusvédelem,
9. biztonságtudatosság fejlesztése.

1. Szerverszoba általános jellemzői gazdálkodó méretétől függően

- a) Kisvállalkozás: nem szükséges, illetve nem jellemző
- b) Közepes vállalat: beléptető rendszerek használata
 - o Fizikai biztonsági megoldások: biztonsági nyílászárók.

- Kiépített jelzőrendszerek: riasztórendszerre kötött mozgásérzékelő, tűzjelző, füstjelző.
 - Hőmérséklet: kiépített klímaberendezés.
 - Tűzoltókészülékek (min. kézi szén-dioxidos oltó).
 - Szünetmentes üzemeltetés min. a szerverre és strukturált hálózatra.
- c) Nagyvállalat: szerverterem belépési „procedúra”, naplózott belépés
- Fizikai biztonsági megoldások: biztonsági minősített ajtó. Ablak nem szükséges. Ha van: betörés, adatlopás, zavarás ellen fólia és megfelelő árnyékolás.
 - Kötelező a mozgásérzékelő, füst és tűzjelző berendezések riasztórendszerhez való csatlakoztatása.
 - Hőmérséklet: redundancia.
 - Automata tűzoltóberendezés, oxigéntartalom csökkentése, oltógáz bejuttatása.
 - Szünetmentes üzemeltetés: a teljes hálózatra, és a teljes szerverparkra. Áramszünet esetén áramfejlesztő.

2. Hálózatok fizikai védelmének jellemzői

- a) A hálózati eszközöket (router, modem, stb.) a szerverekhez hasonlóan elzárt helyen szükséges tárolni és csak meghatározott felhasználóknak szabad hozzáférni.
- b) Szükséges a kábelezés védelmének kialakítása, mert a rongálás hálózati kiesést okozhat.
- c) Strukturált kábelezés: kábelcsatornában vezetve, fix fali aljzatra kifejtve. Nem használt végpontok megszüntetése, aktív eszközön a port fizikai leválasztása. A szabad port támadási felület a hálózat felé. Amennyiben lehetséges, a strukturált hálózathoz ne legyen kapcsolva külső hálózati elosztó (switch, hub), mivel ezen eszközökön a nem használt végpontok hozzáféréseinek tiltását nehézkes megoldani.
- d) Kisvállalatoknál a strukturált kábelezés nem követelmény, azonban a hálózati eszközöket mindenképpen elzártan kell tárolni.
- e) Közép- és nagyvállalatoknál a szerverszobában, vagy a szerverszoba védelmének, illetve biztonsági előírásainak megfelelő helyiségben szükséges elhelyezni a hálózati eszközöket, valamint strukturált kábelezést kell kialakítani. A menedzselhető hálózati aktív eszközök gyári hozzáférésvédelmét (felhasználói név, jelszó) a beüzemelés után meg kell változtatni és rendszeres időközönként módosítani szükséges.
- f) Segíti a vizsgálat lefolytatását, ha hálózati topológiát kérünk be a kérelmezőtől.

3. Hálózatok védelme tűzfalal

- a) A tűzfal hardver- és szoftvereszközök, valamint óvintézkedések együttese, amely - fizikai és logikai elválasztás segítségével - egy (belső) hálózatot a (külső) hálózati támadásoktól megvéd.
- b) A tűzfal kétirányú, vagyis a bejövő- és a kimenő forgalom ellenőrzésére is képes. Egy hálózatra kötött számítógép sohasem lehet teljes biztonságban, hiszen kellő védelem hiányában bármikor megtámadhatják. A tűzfalak képesek a hálózati forgalom ellenőrzésére, naplózására, valamint előre beállított szabályok szerint bizonyos csomagok áthaladásának blokkolására is. A tűzfalnak létezik szoftveres és hardveres változata is. A tűzfalnál szabályok állíthatók fel, a rendszer ezek alapján blokkolja, vagy továbbengedi a csomagot.
- c) A szabályok vonatkozhatnak a csomag típusára, tartalmára, de származási helye alapján is hozható döntés. Sok tűzfalprogram nemcsak a hálózati forgalom analízisére képes, hanem a gépen belüli aktivitást is figyelheti. A tűzfal akkor képvisel hatásos védelmet, ha a szabályok, ami alapján egy csomag sorsáról dönt, jól vannak beállítva. Túlságosan engedékeny beállításokkal támadások veszélyének tesszük ki magunkat, a túl szigorú szabályozás pedig a hálózati kapcsolat használhatatlanságához vezethet.

- d) Betörésteszt és/vagy sérülékenységi vizsgálat eredményének bekérése segítheti a vizsgálatot, valamint a Disaster Recovery Plan - a vészhelyzet esetén alkalmazandó eljárásokról szóló terv megismerése is javasolt. A betörésteszt kiterjedhet a kritikus infrastruktúra betöréstesztjére, a kérelmező által használt webes alkalmazások biztonsági tesztelésére, a vezeték nélküli hálózatok betöréstesztjére, és az emberi erőforrás biztonsági tesztjére is.

4. Internetes adatátvitel és -tárolás biztonsága

- a) Az internet, mint nyilvános hálózat használata kiemelt kockázatot jelent a felhasználók adatbiztonsága szempontjából. Emiatt az internetes adatátvitel, illetve a kapcsolódóan igénybe vett adattárolási szolgáltatások biztonságának ellenőrzése szükséges, például az alábbi esetekben:
- anyavállalat - leányvállalat informatikai rendszerei közötti kommunikáció,
 - a kérelmező/AEO és üzleti partnerei közötti adatátvitel,
 - a kérelmező/AEO és a kiszervezett tevékenységet végző partnerei közötti kommunikáció,
 - kérelmező/AEO telephelyei közötti adatátvitel
 - a kérelmező/AEO rendszerei és az alkalmazottak saját, vagy saját használatú eszközei közötti kommunikáció
 - felhőalapú adattárolás használata,
 - nem titkosított levelezés, és IP-telefonálás.
- b) Adatbiztonsági kockázatok felmerülhetnek például a vállalatirányítási rendszerek különböző földrajzi helyek közötti adatátviteli folyamatai, a belső intranet hálózat, a termelőeszközök távfelügyelete, a külső partnerek vállalatirányítási rendszer-hozzáférése, a távoli asztali felügyelet, az alkalmazottaknak kiadott informatikai eszközök (pl. okostelefon, notebook) használata, a felhőbe feltöltött, ott tárolt adatok kapcsán, valamint a nem titkosított levélforgalom vagy IP-telefon használatokor.
- c) A nyilvános hálózatok használatakor elsősorban annak megítélése szükséges, hogy a kérelmező megtett-e mindent annak érdekében, hogy a forgalmazott adatokhoz illetéktelen személyek ne férhessenek hozzá, adatokat ne hozhassanak létre, ne törölhessenek, vagy ne módosíthassanak.
- d) A nyilvános hálózatok használatából eredő kockázatok csökkentése érdekében alapkövetelmény az adatok titkosított átvitelének és tárolásának biztosítása. Az adatátvitel biztonsága megvalósítható például virtuális magánhálózat (VPN) kialakítását lehetővé tevő szoftverekkel, és hardver eszközökkel (router), illetve olyan alkalmazások használatával, amelyek titkosított adatátvitelt tesznek lehetővé. Emellett biztonságos kommunikáció érhető el bérelt vonali hálózat alkalmazásával is. Adott esetben (például levelezés, webböngészés) az internetes kommunikációban előnyösek az SSL/TLS-titkosítási protokollok használatát lehetővé tevő megoldások. Az alkalmazottak számára belső rendelkezésekben elő kell írni azt is, hogy a kérelmező informatikai rendszereinek saját eszközös használatakor ezen eszközöknek meg kell felelniük a hálózatbiztonsági feltételeknek. Fontos az is, hogy a kérelmező és alkalmazottjai a tevékenységüket megbízható helyeken és eszközökön végezzék. Kerülendő például az „ingyen” WiFi, vagy az internetkávézók szolgáltatásainak használata.
- e) A felhőalapú szolgáltatók alapvetően titkosított csatornát biztosítanak az adatátvitelhez. Emellett azonban adott esetben a szolgáltatók szerverén a feltöltött állományokat nem feltétlenül titkosítva tárolják. A kérelem elbírálása vagy az AEO rendszerének vizsgálata során meg kell vizsgálni az ilyen szolgáltatások használatának körülményeit, és ennek kapcsán az adatbiztonság szintjét, megfelelőségét értékelni kell. A felhőalapú szolgáltatások esetében meg kell említeni, hogy ezek nem feltétlenül csak adattárolásra használatosak.

Egyes szolgáltatások platform- vagy szoftverszolgáltatást is nyújthatnak. Ezekben az esetekben az irodai alkalmazásokat, a vállalatirányítási rendszert, illetve akár a kérelmező/AEO valamennyi alkalmazását is a felhőszolgáltató biztosítja, illetve üzemelteti. Ilyen esetekben a kérelmező vagy AEO felhőalapú szolgáltatásokat használó kliens munkaállomásainak hozzáférésszabályozása, a vírus-, és egyéb rosszindulatú szoftverek elleni védelme, a jogosultságkezelés, valamint a szolgáltatói szerződés feltételeinek ellenőrzése és értékelése lehet a vizsgálat tárgya.

- f) A kis- és középvállalatok esetében a magasabb költséggel járó megoldások (például bérelt vonali hálózat) alkalmazására nincs szükség, azonban a meglévő informatikai rendszer biztosította lehetőségeket esetükben is ki kell használni (például VPN kialakítását lehetővé tevő router használata, szoftveres VPN-kapcsolat kialakítása vagy titkosított adatátvitelt lehetővé tevő szoftver alkalmazása).

5. Eljárási rendek, szabványok

- a) Informatikai Biztonsági Szabályzat (IBSZ): tartalmazza az informatikai biztonsági szabályokat, amelyek kiterjednek a szervezet egészére. Ebben található a felhasználókra, valamint az üzemeltetőkre, fejlesztőkre, külső ügyfelekre vonatkozó biztonsági szabályok, amelyeket mindenkinek ismernie kell és tudomásul kell vennie.
- b) Jogosultságkezelési rend: az egyes IT-jogosultságok megadásának, beállításának, visszavonásának szabályait tartalmazó dokumentum.
- c) Jogosultság-nyilvántartás: a szervezet valamennyi alkalmazottjának valamennyi hozzáférési jogosultságát tartalmazó dokumentum.
- d) Mentési rend: leírja, hogy a szervezet informatikai rendszereinek mentését hány példányban, milyen időközönként, milyen eszközökkel, milyen médiára rögzítik és ezt a feladatot kinek, illetve mely szervezeti egységnek kell ellátnia.
- e) Üzemeltetési eljárásrend: a szervezet rendszereinek üzemeltetésére vonatkozó dokumentum, amelyben meghatározzák, hogy az informatikai rendszereket milyen normák szerint, hogyan kell üzemeltetni. E dokumentum szerepe, hogy a szervezetnél egységes üzemeltetési eljárásokat használjanak.
- f) Működésfolytonossági terv: ez a dokumentum biztosítja, hogy a szervezet kritikus működési folyamatai katasztrófa esetén is folyamatosan működni tudjanak.
- g) Informatikai Katasztrófaelhárítási Terv: ez a dokumentum rendelkezik arról, hogy a szervezet informatikai üzemeltetésének egy katasztrófa esetén hová, hogyan, milyen eszközökre, milyen mentésekből, milyen sorrendben és mennyi idő alatt kell visszaállítani a rendszereit.
- h) Kisvállalatnak a fentiek közül legalább a jogosultság-nyilvántartással, és a mentési renddel rendelkeznie kell.
- i) Középvállalatnak informatikai biztonsági szabályzattal, jogosultságkezelési renddel és nyilvántartással, mentési renddel, valamint üzemeltetési eljárásrenddel vagy ezekkel egyenértékű dokumentumokkal kell rendelkeznie.
- j) Nagyvállalatnak a fent felsoroltakkal vagy ezekkel egyenértékű dokumentumokkal kell rendelkeznie.
- k) AZ IT-területen alkalmazható szabványok:
- MSZ ISO/IEC 27001:2014 – Informatika. Biztonságtechnika. Információbiztonság-irányítási rendszerek (IBIR)
 - MSZ EN ISO 9001:2015 – Minőségirányítási rendszerek (MIR).
 - MSZ EN ISO 14001:2015 – Környezetközpontú irányítási rendszerek (KIR).
 - MSZ ISO/IEC 17799:2006 – Informatika. Biztonságtechnika. Az információbiztonság irányítási gyakorlatának kézikönyve

Bővebb információ található a Magyar Szabványügyi Testület hivatalos weboldalán:

<http://www.mszt.hu/web/guest/home>

- l) A bekért ISO-tanúsítványmásolat(ok)ból (amelyek meglétét az AEO-kérelem formanyomtatvány 15. rovatában fel kell tüntetni és a másolatot be kell nyújtani) egyértelműen megállapítható, hogy az a kérelmezőre vonatkozik-e (tartalmaznia kell annak megnevezését, pontos címét, továbbá érvényességének idejét).
- m) Figyelemmel kell lenni arra, hogy az ISO-tanúsítvány birtoklása nem jelenti a konkrét AEO-kritériumok teljesülését, az ÖK-ban csak részkérdéseket fed le.

6. Jogosultságkezelés

- a) A felhasználó azonosításnak alapvetően három fajtáját ismerjük: tudás-, birtok- és biometriaalapú eljárások.
- b) Az igazán biztonságos és megbízható azonosításhoz legalább két módszer együttes és független alkalmazása szükséges.
- c) A tudásalapú: azt ellenőrizzük, hogy birtokában van-e a megfelelő (többnyire titkos) információnak. Ebbe a csoportba tartoznak a jelszavak és PIN-kódok. Nagy előnyük, hogy olcsón és egyszerűen alkalmazhatóak, hátrányuk, hogy észrevétlenül eltulajdoníthatók (lehallgathatók, kitalálhatók), és az átlagos jelszavak nem biztosítanak igazán erős védelmet. A jelszó jelenti a felhasználó-azonosítás legelterjedtebb módját, ezért gondot kell fordítani a megfelelő kiválasztásra (változó karakterek, megfelelő hosszúság).
- d) A birtok- vagy kulcsalapú: ez az azonosítás arra épül, hogy az adott felhasználónak tulajdonában van-e valamilyen tárgy, ami elég egyedi ahhoz, hogy őt egyértelműen azonosítsa. Ide tartoznak a mágneskártyák, chipkártyák és intelligens kártyák (smartcard-ok). Használhatóság, másolhatóság és ár szempontjából különböző megoldások ismertek.
- e) Biometrián alapuló: közvetlenül azt vizsgáljuk, hogy az adott személy fizikai-biológia voltában kicsoda (például ujjlenyomat, retina, hang alapján történő azonosítás). Az egyszerű megoldások általában könnyen kijátszhatók, a nagy megbízhatóságúak pedig drágák, bizonyos esetekben adatvédelmi problémákat is felvet ezeknek a személyes adatoknak a tárolása.
- f) A felhasználóazonosítást (autentikáció) követi a jogosultságok felhasználóhoz történő rendelése (autorizáció). A megfelelő védelem biztosítása érdekében az információkhoz való hozzáférést korlátozni szükséges, és ellenőrizni kell, hogy valóban csak az arra felhatalmazottak férhetnek hozzá az érzékeny adatokhoz.
- g) A jogosultságkezelés két elméleti megközelítése:
 - ga) DAC (Discretionary Access Control), azaz önkényes (belátáson alapuló) hozzáférés-védelmi mód: az objektum, dokumentum tulajdonosa határozza meg, hogy ki milyen módon férhet az adathoz. Ebben az esetben nagy a felhasználó felelőssége, és hozzá nem értése esetén ez komoly veszélyeket rejt magában.
 - gb) A MAC (Mandatory Access Control), azaz előre meghatározott, kötelező hozzáférés-védelem: a jogosultságok beállítását nem a tulajdonos végzi, hanem központilag történik. Ezt az elvet alkalmazzák intézmények, vállalatok rendszereinél. Ez a fajta jogosultságkezelés egyrészt megakadályozza a jogosulatlan hozzáférést, másrészt segít abban, hogy egy hozzá nem értő ne okozhasson károkat, hiszen egyszerűen nem fér hozzá az adatokhoz.
- h) Jogosultságkezelés tekintetében a kisvállalatoknál szükséges a felhasználók legalább operációs rendszer szintű azonosításának kialakítása. Minimálisan visszakereshetőnek kell lennie, hogy ki és mit csinált egy adott munkaállomáson.
- i) Közepes- és nagyvállalatoknál nem csak az operációs rendszerek, hanem a különböző alkalmazásokhoz kapcsolódó jogosultságok kezelését is ajánlott megoldani. E

folyamatokat szabályozásban szükséges lefektetni, a szabályok betartásának ellenőrzéséről gondoskodni kell. Folyamatos felülvizsgálatokat javasolt végrehajtani a már nem használt, illetve a „túlzott” jogosultságok visszavonásáért.

7. Mentési, archiválási rend

- a) Meg kell határozni a mentés készítésének szabályait: ki, mit, mivel, milyen rendszerességgel, hogyan, hova mentsen.
- b) A mentéseket az üzemviteli előírásoknak megfelelő rendszerességgel el kell végezni, a mentésekről magasabb biztonsági elvárásoknak megfelelő cégeknél szükséges biztonsági másolatot készíteni. Külön figyelmet kell fordítani a mentések dokumentálására, és az adathordozók feliratozására. A primer (elsődleges) és a biztonsági mentések adathordozóit külön-külön, tűzbiztos, megbízható helyen kell tárolni, lehetőleg a munkaterületen kívül.
- c) Az adatbázis-kezelő szoftver rendelkezzen automatikus adatállomány-mentési és visszaállítási funkciókkal.
- d) Kisvállalatoknál is szükség van a megfelelő mentésekre. A mentéseket elég heti rendszerességgel, egy példányban elkészíteni.
- e) Közép- és nagyvállalatoknál mentési rendet kell kialakítani, amely tartalmazza, hogy mely adatokról mikor és milyen adathordozóra készül a mentés. A mentéseket legalább két példányban kell elkészíteni és fizikailag külön helyen kell tárolni.

8. Vírusvédelem

- a) A vírus egy olyan, önállóan működni képes – többnyire rosszindulatú – programkód, amely a felhasználó szándéka ellenére másolódik fel a rendszerre és ott kedvező feltételek esetén továbbfertőzi a számítógépet, illetve a hálózaton keresztül elérhető egyéb számítógépeket.
- b) Rosszindulatú szoftver: szoftvertermék, amelyet károkozás céljával fejlesztettek ki és terjesztenek.
- c) Spam: nem kért, nem kívánt, általában kereskedelmi célú – valamilyen terméket, szolgáltatást kínáló – elektronikus levél, amelynek zavaró hatása leginkább a levelek jelentős számában nyilvánul meg.
- d) Hoax: olyan levél, amelynek tartalma lehet megtévesztés, tréfa, rémhír. Vélt, vagy téves vírusfertőzés bekövetkeztére hívja fel a figyelmet és felszólítja a felhasználót a „riasztás” továbbküldésére. Ennek következtében az elektronikus levelezőrendszer szolgáltatásában fennakadás következhet be.
- e) Adathalászat (phishing): gyűjti a személyes adatokat, például azonosítót, jelszót, bankkártyaszámot.
- f) Kémprogram (malware): adatok ellopására specializálódott program.
- g) Trójai (trojan), hátsó kapu (backdoor): program, amely az irányítást külső kézre tudja juttatni.
- h) Féreg (worm): önszaporosító program, például fájlokat töröl, önmagát küldi el e-mailben.
- i) Exploit (kihasználó vírus): a szoftver, hardver biztonsági réseit használja ki, például a rendszergazdai jogot szerzi meg.
- j) A hálózatba kötött számítógépek világában a kártevők terjedése olyan gyors, hogy megelőző védelem nélkül nincs esély ellenük. Terjedésük történhet fertőzött állományok másolásakor, letöltésekor, fertőzött makrókat tartalmazó dokumentumokkal, és e-mail-ben, csatolt fájlként is.
- k) A védekezés legelterjedtebb módszere a rendszeresen frissített, memóriarezidensen futó vírusvédelmi szoftver alkalmazása.

- l) A vírusvédelmi szoftver jelzi, ha vírust észlel, és megoldást kínál: megjavítja, törli, vagy karanténba zárja a fertőzött programot.
- m) A programnak képesnek kell lennie a hálózati forgalom és a levelezés szűrésére. A programok legtöbbször rendelkeznek olyan heurisztikus keresési funkcióval, amelynek segítségével nemcsak a már ismert vírusok, hanem bizonyos esetekben az újak ellen is védelmet jelenthetnek, ezek azonban könnyen téves diagnózist adhatnak.
- n) A vírusok elleni védelem másik fontos, de kevésbé gyakran alkalmazott eszközei a blokkolók. Ezek a programok rátelepednek a kritikus rendszerfunkciókra, és jeleznek, ha egy program ezeket igénybe akarja venni. Használatuk gyakorlott felhasználót igényel, mert a vírusok mellett gyakran más segédprogramok is alkalmaznak kritikus rendszerfunkciókat, és ezzel téves riasztásokat is adnak.
- o) Hasznos eszköz lehet az integritásellenőrző program, amely minden fontosabb objektum adatait feljegyzi, és ha valamelyik megváltozik, akkor jelez. Az előzőhöz hasonlóan ezt a tünetet sem csak vírusok okozhatják.
- p) Biztosítani kell a vállalkozás egészére kiterjedő, rendszeres és folyamatos vírusvédelmet a kereskedelemben kapható, kiterjedt referenciával rendelkező szoftverekkel. A rendszerbe kívülről bekerülő adathordozókat, adatokat felhasználás előtt vírusellenőrzésnek kell alávetni.
- q) A vírusdetektálás és -eltávolítás is biztonsági eseménynek számít, ezért ezen eseményeket naplózni szükséges.
- r) Minden kapcsolatba kerülő vállalatnál gondoskodni kell a megfelelő vírusvédelem kialakításáról. A vírusvédelmi rendszert úgy szükséges beállítani, hogy a frissítések napi rendszerességgel lefussanak, így biztosítva a kártékony kódok elleni elvárható védelmet.

9. Biztonságtudatosság fejlesztése

- a) A felhasználók a gazdálkodóhoz való belépést követően, de még a munka megkezdése előtt biztonsági oktatáson kell résztvegyenek, a tűzvédelmi- és munkavédelmi oktatásokkal együtt.
- b) Ezután a biztonsági szabályokat rendszeresen (legalább évente, vagy változások esetén) oktatni szükséges, a megfelelő biztonságtudatosság kialakítása érdekében.
- c) A munkaállomások kialakításánál figyelni kell arra, hogy a számítógép képernyőjére illetéktelen személy ne láthasson rá.
- d) A rendszerből kilépéssel ideiglenes távozás esetén is biztosítani kell, hogy a monitoron felügyelet nélkül információ ne maradjon.

Az AEO-engedély jogosultjának felelőssége

Az AEO-státusz megadása után az AEO-engedélyes felelősségi körébe tartozik az AEO-engedély feltételeinek a fenntartása és az esetleges változások bejelentése, ami a folyamatos nyomon követést jelenti. A vám-üzleti partnerség szellemében emellett folyamatos a vámhatósági nyomon követés is, azért, hogy a kritériumok teljesüljenek.

A folyamatos nyomon követés az AEO-engedélyes belső ellenőrzési rendszere részét képi.

A gazdálkodónak igazolnia kell a nyomon követés módját, és be kell tudnia mutatni az eredményeket. A gazdálkodónak át kell tekintenie folyamatait, kockázatait és rendszereit, reagálnia kell a működésében bekövetkező bármilyen jelentős változásra. Ez lehetővé teszi a szükséges intézkedések megtételét és a hibák elkerülését.

Legjobb gyakorlat: Javasolt, hogy az AEO-k végezzenek éves önértékelést, és arról tájékoztassák a vámhatóságot (éves önértékelés és tájékoztatás).

A hatékony nyomon követés lényegét a Vámkódex 23. cikkének (2) bekezdése rögzíti: az engedély jogosultja köteles haladéktalanul értesíteni a vámhatóságot a határozat meghozatala után felmerült bármely olyan tényezőről, amely befolyásolhatja a határozat fenntartását vagy tartalmát.

Így elengedhetetlen, hogy az AEO-k értesítsék a vámhatóságot, ha változás következik be a kérelemben és az Önértékelési Kérdőívben megadott információkban, különösen a következő esetekben:

1. Cég nevének, a cég vezetésének, vagy az üzleti modelljének jelentős változása;
2. Letelepedés helye vagy a helyszínek bármilyen bővítése, új helyszín nyitása;
3. Tervezett, majd bekövetkezett változások (szétválás, egyesülés, átalakulás, vámjogszabályok hatálya alá tartozó tevékenység szüneteltetése, felfüggesztése, változása stb.);
4. Kapcsolattartó és a vámügyekért felelős személy, belső ellenőr, biztonsági vezető, főkönyvelő változása;
5. Cég eladása vagy tevékenység beszüntetése;
6. Folyamatban lévő büntetőeljárás;
7. Jelentős változás a belső ellenőrzésben;
8. Releváns informatikai és számviteli rendszerek változása (például könyvvezetés, raktárnyilvántartás, vámnnyilvántartás, vállalatirányítás stb);
9. Nyilvántartások, könyvelési archívumok és elektronikus biztonsági másolatok elvesztése;
10. Fizetőképességet nagymértékben befolyásoló változás, ügylet;
11. Új szabvány, tanúsítvány megszerzése, régi visszavonása;
12. AEOS- és AEOF-engedélynél továbbá:
 - a) Védelmi szervezet struktúráját, működését érintő változás, új védelmi rendszer bevezetése, például élőerős őrség mellett vagy helyett kártyás beléptető rendszer bevezetése,
 - b) Jelentős változás az ipari kamerás (CCTV) rendszerben, ha az a beléptetést, az áruk rakodásának helyét vagy a termelést érinti,
 - c) Külső határoló falak módosítása, beleértve külső kerítések ideiglenes elbontását,
 - d) AEO szempontból releváns tevékenységet az engedélyes helyett ellátó kereskedelmi partnerekben bekövetkező változások.

A lista nem teljes körű, a gazdálkodónak saját kezdeményezésére írásban értesítenie kell az AEO-engedélyét felügyelő AEO-s igazgatóságot minden olyan változásról, amely kihatással lehet az AEO-engedély kritériumaira (további részletek az Engedélyezett Gazdálkodók

Iránymutatás 4. mellékletében található). Emellett erősen ajánlott tájékoztatni a vámhatóságot minden jövőbeni változásról, amint a gazdálkodó tudomást szerez ezekről a változásokról. Amikor egy gazdálkodó megkapja az AEO-státuszt, a vámhatóság megbízható partnere lesz, és elvárt, hogy eleget tegyen a Vámkódexben előírt összes kötelezettségnek.

A fentiek be nem tartása nem összeegyeztethető az AEO-engedéllyel, és olyan hatósági intézkedéseket eredményezhet, amelyek felfüggesztéshez (Vámkódex 23. cikk (4) bekezdés b) pont) vagy akár visszavonáshoz (Vámkódex 28. cikk és VA 34. cikk) vezethetnek. Amennyiben az illetékes vámhatóság a visszavonásról dönt, az AEO-engedély iránti új kérelmet a visszavonás dátumától számított három éven belül nem fogadják el.